

El 27 DE JUNIO a las 11 se celebrará en la cripta de Santa Rosa (Pasco 409) una misa solemne con motivo de la conmemoración del día patrio "Vidovdan". Invitamos a esta misa a nuestros amigos para rezar por las víctimas de esta guerra, por nuestra patria y por la paz del mundo.

Spomin Vidovega dne bomo obhajali s sveto mašo za žrtve naše svobode v nedeljo 27. junija s sveto mašo ob 11 uri v spodnji cerkvi sv. Roze, Pasco 409.

VIDOV DAN

Žalostni spomin Kosovega polja je kljub grenki žalosti, katero zbuja, svetel žarek naše narodne prošlosti. Tudi bridke preskušnje v življenju, razočaranja in porazi, ki trenutno globoko zabole, so pogosto gonilna sila v nadaljnjem prizadevanju. Koliko študentov je šele po žalostnem padcu v šoli doumelo svojo dolžnost resnega učenja. Enkratna sramota je bila dovolj, da je lahko mišljenca preobrazila v resnega moža, ki je bil v naprej kos svoji nalogi.

Tudi Kosovski poraz, bridek pač, ni bil smrten udarec za Srbe in ne za Jugoslovane. Spomin na ta žalni dogodek je dramil skozi stoletja narod iz mrtvila, ga vspodbujal na boj in slednjič je bil prav vidovdanski spomin, duh navdušenega boja za "Krst časni i slobodu zlatnu", ki je najprej dvignil Srbijo iz stoletnega turškega robstva in pozneje Jugoslavijo spojil iz razdeljenih narodov slovanske krvi.

V današnjem času imamo pred nami drug Vidovdan, še bolj tragičen. A prvi Vidovdan nas navdihuje z upanjem in poslednji vojni dogodki nas utrjujejo v veri v vstajenje.

Bog daj da pride tisti dan preje kot se zopet ponovi Vidovdan prihodnjega leta.

El P. Juan Hladnik, capellán de la Colectividad se ausentará de Buenos Aires los días del 5 al 17 de Julio, para visitar los yugoslavos en el Chaco. El domingo 11 de Julio dará una misa en P. R. Sáenz Peña. Visitará también Paraná y Rosario.

Los apóstoles eslavos San Cirilo y San Metodije, igualmente venerados por los eslavos católicos y ortodoxos, símbolo de la unión eslava. Su fiesta se conmemora el 5 de Julio.

9 DE JULIO

127 años pasaron del histórico 9 de Julio, fecha de la independencia argentina. Este año tendrá el pueblo un motivo más de alegría, pues puede decirse que es la Argentina el único país del mundo al que no alcanzó la guerra.

Además de eso el verdadero patriotismo se siente animado por la nueva corriente de un orden político benéfico expresado en las dignísimas palabras del general Ramírez, jefe del gobierno actual: "Yo no hice revolución alguna... El ejército se ha movido... para dar una solución al angustioso problema en que se hallaba el pueblo, sobre todo la masa trabajadora, convulsionada ya por la desesperación a que la llevaba la imposibilidad de vivir, víctima como era de la especulación de la gente sin conciencia..."

Mi cuartel ahora es la Casa Rosada. Aquí he venido a trabajar y a seguir viviendo en la austeridad propia del soldado. Aquí no habrá fiestas ni recepciones... Mientras el pueblo sufre no es posible que se dilapiden dineros suyos con suntuosidades.

Nuestro programa tendrá por base la justicia en todos sus aspectos y será aplicada serena, pero inflexiblemente, dando al César lo que es del César y a Dios lo que es de Dios.

... Para nosotros no existen hombres de partido sino argentinos... Los capaces, los sabios serán llamados para asesorar; los sencillos, los prácticos, los prudentes a dirigir."

Una escena típica del Chaco Argentino.

Prizor iz Čaka. V dneih 6.—18. jul. bo obiskal g. Hladnik rojake, ki tam žive.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo:

P a s c o 4 3 1

Urednik: Hladnik Janez.

Telefón 48-3361 (48-0095)

Klički od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava:

P a z S o l d á n 4 9 2 4

Telefón 59-6413

Registro de Prop. Intelectual 81190

CERKVENI VESTNIK

27. JUN.: MAŠA V KRIPTI SV. ROZE ob 11. uri.

Ob 12 uri v gornji cerkvi za Karolino Budin.

MOLITVE in shod bratovščine na PATERNALU ob 15 uri, ko se vrši na Avalos telovska procesija.

28. JUN.: Post od mesa.

29. JUN.: Praznik Sv. Petra in Pavla.

4. JUL.: MAŠA na PATERNALU za FRANCA HLADNIK. Zapoje žalni zbor.

Pri sv. Rozi za Antona Strehar ob 12 uri.

MOLITVE na Paternalu in shod bratovščine.

11. JUL.: Maša v ČAKU v P. R. Sáenz Peña.

18. JUL.: MAŠA na PATERNALU oblet. za Franciško ščuka.

MOLITVE na Avellanedi in shod bratovščine.

25. JUL.: MAŠA na AVELLANEDI za FRANCA HLADNIK. Obletna.

MOLITVE na Paternalu.

1. AVG.: Maša na Paternalu.

Molitve na Paternalu.

ROJAKOM V ČAKU IN PARANA sporočam, da bom v čaku v dneh od 6—13 julija. 6. julija pop. pridem v P. R. Sáenz Peña. Obiskal bom rojake tam, v okolici, v Resistenciji, v Corrientesu, v Las Breñas in v Pampi del Infierno. Prosim rojake, kateri razpolagajo z avtom, če bi mi mogli biti kaj na uslugo v tistih dneh, da bi mogel obiskati čim več rojakov. G. Srečko Ferfolja in g. Mavrin upam da sta izdelala podrobnejši načrt. Odpotoval bom 13. jul. v Paraná, kjer se bom zadržal 14 in 15. jul.

Bratovščina Rožnega venca ima shod na PATERNALU 4. julija; na AVELLANEDI pa 18. julija.

Krščeni so bili Ruben Karel Flor v Villi Devoto. Diana Elena Zupančič na Paternalu, Atilio Jožef ter Hilda Marta Markič v Lurdu.

Poročili so se pri sv. Rozi Oskar Prinčič iz Kozane in Paskvala Saenz — Emilija Slavec in Ivan Nuncijsa, oba iz Knežaka. V Berissu Marija Miklavčev iz Trsta in Suša Rudolf iz Vrabi pri Vipavi.

TELOVSKA PROCESIJA

Na Paternalu pri sv. Neži se bo vršila procesija 27. junija. Vdeležili se je bomo z zastavo. Ne le člani bratovščine temveč tudi drugi rojaki prihitite, da bomo dali čast Zveličarju. Nikar ne bodite tako brezbrizni in malomarni, da bi ne imeli za Gospoda nobenega časa in nobene misli. Dokazite svojo resnično vero, izpričajmo našo ljubezen do Gospoda, da nas bo On mogel med svoje prišteti, kadar bo prišla ura večnosti.

Torej 27. junija popoldne ob 15. uri na Avalos 250, okrog svetogorske zastave.

PRVO SV. OBHAJILO

Pred Božičem bomo imeli slovesnost prvega sv. Obhajila, za katero se je treba že sedaj pripravljati. Zato prosimo stariše, da priglasite vaše otroke. Naj sprejmejo prvo sv. Obhajilo v lastnih župnijah ali v bližnjih zavodih, na Paternalu bodo imeli Comunión segunda. Tisti pa, kateri ne veste, kako bi lepo in prav uredili, prijavite otroke, da bomo našli način, kako jih pripraviti. Velika in sveta dolžnost starišev je, da poskrbe za svoje otroke in jih pripeljejo k božji mizi, zakaj brez pomoči Jezusove ne bodo mogli svojih otrok obvarovati pred pohujšanjem. Mnogi stariši že bridko občutijo kazen za svojo zanemarjeno dolžnost. Zato poskrbite sedaj, da ne boste prepozno uvideli svoje zmote in krivde.

VELIKONOČNA SPOVED

je potreba in dolžnost vsakega kristjana. Velikonočni čas traja do praznika sv. Petra in Pavla. Pohitite torej, da ne ostanete na dolgu. Ne glejte na brezverne in na bojazljivce, katerih je sram svojo vero vidno pokazati!

CIRILOVO NEDELJO

bomo letos praznovali 4. julija. Simbol edinosti, katera bi morala vladati med Slovenci in med vsemi Slovani sta nam ta dva apostolska brata, ki sta skupno šla na delo med naše prednike in jim zasejala seme božje besede. Z žrtvijo sta vršila svojo sveto nalogo. Z žrtvijo moramo tudi mi spolnjevati nauk svete vere in čuvati jo v srcu in v življenju.

Prihitite ta dan v čim večjem številu dopoldne k sveti maši, ki bo na Av. del Capu, popoldne pa na Avalos, kjer se vrši shod bratovščine.

Ob 15 uri se vrši ta dan na Paz Soldán sestanek za dekleta.

NA AVELLANEDI

je bil blagoslovljen križ, lep spomin na sedmo obletnico slovenske službe božje. Zbrano je bilo skupno 136,50, kakor je razvidno iz spodnje liste. Križ, stojalo svečniki in prtič stane 70 \$. Zaboječek v katerem se hrani zastava 20.—, za sveče 24.—, za razne postranske stroške 9,20. Pevovodju za potnine 10.— \$, skupen izdatek 133,20 \$.

Zbirka na čajanki je dala 27,10, od katerega je bilo izročeno sestram v sirotišču 25.—. V blagajni je bilo 17.— \$, od katerih se odšteje 5.— \$ za mašo, 5.— za filme. Za klišé 4.—. Ostane v blagajni \$ 8,40.

Zbirka za križ: Horvat M. 10.—, Bojnec Franc 3.—, Ana Županek 1.—, Helena Mesic 2.—, Štefan Časar 2.—, Ana Časar 1.—, Štefan Berden 2.—, Luis Berden 2.—, Pasičnjak A.— 2.—, Hozjan Š. 2.—, Gomboc M. 1.—, Gomboc Š. 2.—, Ošljaj J. 1.—, Barber J. 1.—, Ritoper A. in Š. 2.—, Simon K. 2.—, Dravec J. 2.—, Balažič J. 1.—, Kustec Š. 1.—, Cipot J. 1.—, Bakan V. 1.—, Crnko Š. 2.—, Krajcar K. 2.—, Lah L. 2.—, Seruga L. 5.—, Goston J. 1.—, Lanjšček J. 1.—, Gorza N. 2.—, Osvald Imre 10.—, Ivančič K. 3.—, Andrejek K. 2.—, Terplan K. 2.—, Nemeš J. 3.—, Časar M. 2.—, Korpič H. 3.—, Bedek M. 5.—, Kustec M. 1.—, Gjörek M. 2.—, Ružič J. 2.—, Pücko L. 1.—, Majcen Š. 1.—, Zobotbot J. 1.—, Filo A. 1.—, Fujs H. 1.—, Dončec S. 1.—, Benko R. 1.—, Arambažič N. 2.—, Fujs L. 2.—, Sapač K. 2.—, Bočkor L. 2.—, Kalamar K. 5.—, Talaber Š. 2.—, Rokoša V. 1,50, Gašpar A. 1.—, Gomboc A. 1,50, Ivanič J. 1.—, Gašpar G. 2.—, Samsa V. 2.—, Hajdinjak K. 1.—, Ozvatič M. 0,50, Gorza in žena 2.—, Kutoša J. 2.—, Frumen A. 2.—, Štefanec J. 2.—, Zóks A. 2.—. Skupno 136,50.

P. Juan Hladnik, estará

ausente desde el 4 al 18 de Julio.

UN DIA LUGUBRE

Los pueblos suelen recordar sus fechas triunfales. En la historia yugoslava sin embargo se recuerda un día trágico, el 26 de junio de 1389, cuando en una batalla de Kosovo polje (Campo de mirlos) cayó muerto el emperador servio Lazar, con la flor de su heroico ejército, en la gran batalla con los turcos que, luego de la derrota de su único adversario serio encontraron el camino abierto hacia el interior de Europa. En Kosovo polje se enfrentaron reunidos todos los pueblos eslavos de los Balcanes de modo que se considera la batalla de Kosovo como la primera manifestación pública de la idea "yugoslava" que significa el ideal del estado común detodos lo eslavos del sur europeo.

A través de los siglos el recuerdo del Kosovo fué un estímulo tradicional para no deponer nunca las armas de la defensa de la cruz en la lucha contra la media luna, de preparar la juventud para el día en que la nación pueda reconquistar la libertad perdida. Hay libros y libros que se han llenado con los relatos del heroísmo de este pueblo que jamás aceptó su derrota, hasta ver su ideal realizado primero en varios estados libres y luego en el año 1918 en la reunión de todos los pueblos del sud eslavo en la Yugoslavia.

Más significativo nos resulta el recuerdo de la tragedia de Kosovo ahora, que nuestra patria íntegra gime en una esclavitud peor que la turca y que tampoco depone las armas sino que sigue esperando el día de su resurgimiento.

Para implorar a Dios que haga llegar este día deseado cuanto antes y para rezar por el descanso eterno de las victimas por nuestra patria, nos reuniremos el día 27 de junio en la cripta de Santa Rosa (Pasco 409) en una solemne misa, a la cual invitamos también a todos nuestros amigos y simpatizantes.

Spet smo pričakali veseli dan ko smo obslužavali sedemletnico crkvene božje službe na Avellanedi. Res je bilo prav lepo. Dosti ljudi je prišlo od vseh strani. G. Hladnik so prišli iz ulice v procesiji z križem v kapelico; pevski zbor zapoje pesem od svetega križa, tako da je kar odmevalo po cerkvi. Križ je vzel v roke naš rojak Gelt, majster od križa in ga je položil na svoj stalen prostor v cerkvi, kjer so gorele sveče na vsaki strani ena in nasredi pušelček cvetja. Tako imamo križ in Marijino zastavo. Zdaj nas čakata in vabita Jezus in Marija v cerkev. Potrudimo se in bomo se tem bolje radi prihiteli tja k našemu svetemu križu.

Tam se naj vsaki spomni tudi svojega križa, katerega nosimo mi vsi. Vsak naj se zgledne na križ, kjer teče kri Kristusova. Spomnimo se, da smo grešnicje na tom svetu, spomnimo se, da tudi mi enkrat s svojim križem, čimo verno prenašali, pridemo tja k ljubemu Jezusu in Mariji v sveta nebesa, kjer se bomo veselili večromaj.

Nadalje se naj pove hvala našemu g. Geltu, majsteru od križa, kateri su s svojim velikim trudom tako lep križ postavili, in za vse tisto, ki bi križ dosta več koštali, kakor smo pa mi plačali g. Geltu naj Bog povrne na drugem svetu.

Hvala tudi č. sestram iz Paternala, katere so nas obiskale pri blagoslovu in pri čajanki se znami razvedrile, želimo da večkrat pride na Avežanedo.

Rojak Slovenske Krajine
Franc Bojnec

Gospod, kam naj pojdemo?

Čudno se je slišalo vsem in tudi apostolom, ko je Gospod Jezus napovedal zakrament sv. Rešnjega Telesa. Kako naj bi bilo mogoče, da bi se Gospod dal v hrano... Mnogi so se oddaljili in tudi apostoli so bili negotovi. Ko pa jim je Gospod kar naravnost rekel: Lahko greste tudi vi, če hočete, tedaj je Peter v imenu vseh odgovoril: "Gospod, nikamor ne gremo. Saj smo spoznali da so Tvoje besede resnične in zato ti verjemo."

Podobno kot nad sv. Rešnjim Telesom se zbudi komu dvom nad božjim poslanstvom sv. Cerkve in je tako vse polno takih, kateri pravijo: "V Boga verjem, duhovnikov pa nočem. Vero spolnim kot se meni prav zdi."

Ÿ zmoti so! Prezrli so globoko resnico, da se brez Jezusa, Kristusa ne more nihče zveličati. Samo v Njegovem imenu smo bili odrešeni, samo v Njegovem imenu moremo dobiti opravičenje in odpuščanje grehov; samo združeni z Njim moremo s srečno smrtjo prav končati življenje.

Prav tako pa je Sveta Cerkev neobhodna posredovalka zveličanja. Sv. Ciprijan je kratko izrazil to resnico: Ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkve za mater. Gospod Jezus sam pa je jasno povedal v besedah apostolom in njih naslednikom: Kdor vas poslušaja, mene poslušaja, kdor vas zaničuje, mene zaničuje, kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal.

Nekateri se spodtikajo nad "slabimi" duhovniki. Žalostno a resnično je, da se dobe nevredni duhovniki. Še bolj res je pa to, da malopridni ljudje tudi vsako obrekovanje verjamejo, laž še povečajo in jo nato posplošijo, kot da bi bili vsi duhovniki taki. Med sto najdejo enega nevrednega. Tistega vidijo vsi, 99 dobrih pa ne vzamejo v račun. Pa naj je že veliko ali malo takih, njihova nevrednost nikakor ne vzame Cerkvi njene svetosti in ne njenega vzvišenega namena. Obsodbe je vredno, če dajejo duhovni slab zgled, toda ne opraviči prezir naukov in zakramentov, katere deli tak duhovnik. Sodnik bo Bog tebi in njemu. Njega bo

sodil po njegovem delu, tebe pa po tem, ali si spolnil ali ne in kako si spolnil, kar te je učil.

Sveta Cerkev pa nam je dobra mati ne le kot nezmotna učiteljica in delivka zakramentov, temveč nam posreduje tudi zaklade odrešenja in zasluženja drugih. Marsikdo resnično ne more spolniti vseh postav, mnogi pa jih ne spoznajo. Za molitev mnogi res nimajo časa. Zato pa sveta Mati Cerkev daje v roke mašnikom in redovnim osebam brevir; jim nareča molitve; daruje svete maše; goji spokornisko življenje v postih, zatajevanju v bičanju, s čemer izravnava mnoge dolgove tistih, kateri so te dobrote vredni po veri, plemenitosti in ponižnosti. Prav kakor dobra mati, katera poskrbi vsem otrokom potrebno hrano in obleko, ki ljubeče skuša osvojiti srca tistih, kateri se ji oddaljujejo, prav tako tudi sv. Cerkev ljubeče skrbi za vse.

Pod besedo sv. Cerkev si ne mislimo le tiste, ki na zunaj Cerkev predstavljajo, to so duhovniki, škofje in papež. Oni sami po sebi niso nič več kot katerikoli vernik. Le po izrecnem Jezusovem pooblastilu so Kristusovi namestniki. V Njegovem imenu krščujejo, spovedujejo, maščujejo, učijo in ne v svojem! V njegovem imenu vrši svojo vzvišeno službo tudi sveti oče, rimski papež. Kakor morajo biti Kristusovi namestniki vedno svesti svoje visoke naloge in je njihova strašna obsodba, če jo zanemarijo, tako mcra biti pa tudi v vernikih globoko spoštovanje in ljubezen do sv. Cerkve, do njenih ustanov in do njenih služabnikov. Če jih obrekujejo in kolnejo, gre to na njihove lastne glave, kajti najhujša kazen, katero more Bog kakemu narodu poslati, so nevredni duhovniki; največji blagoslov za narod so pa vredni, zvesti, pobožni, goreči duhovniki. To resnico vidimo stokrat potrjeno v zgodovini. — Sv. Cerkev niso le duhovniki, temveč tudi Gospod Jezus sam, ki je njena glava, verniki vsi pa njeni udje.

Imejmo globoko v srcu zapisano besedo Petrovo: Gospod kam naj gremo proč od Tebe, Ti imaš besedo večnega življenja.

Zato pa ob prazniku prvakov sv. Cerkve, Apostolov Petra in Pavla in velikih apostolov Slovanov svetih bratov Cirila in Metoda premislimo to resnico in obnovimo zvestobo do svete Cerkve, da bomo kot njeni dobri otroci po njej našli pravo pot do večne sreče.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Lepo se hodi po svetu, čečlovek pride k dobrim prijateljem, gorje pa siromaku, ki nima nikje doma, ki ga povsod pode naprej, tako se domislim stokrat, ko sem deležen ljubeznjive gostoljubnosti; tako sem se spomnil tudi pod prijazno Mislejevo streho, ki me je na prav poseben način domislila na dom.

Zares! Na prav poseben način! Ivanka je stopila v sobo in skozi odprta vrata mi je padel pogled na steno. Kar prevzelo me je nekaj. Kar obvisel je moj pogled in nekaj posebnega se je v meni predramilo. Tista slika tam na steni je potegnila nase vse moje misli in je zaživela pred mano vsa naša domovina, ponižana in po-teptana...

Kdo drugi bi nič posebnega ne opazil in še manj čutil. Saj je bila slika Matere Božje, ki jo vidiš kjerkoli in kakršnokoli. Pa vendar ni bila to ena tistih podob... Ne! Bilo je nekaj, kar je zbudilo meni spomin na dom, kakor bi ga mi komaj kaka druga stvar in nisem mogel kaj, da ne bi stopil bliže, da doživim prvič v tej deželi prijazen pogled — brezjanske Marije Pomagaj, katero sem še doslej samo v eni hiši našel na mojih potih, in katero imamo tako lepo na avehanedski zastavi. Kolikokrat sem poromal k Mariji na Brezje, kolikokrat sem šel po kolenih okrog njenega oltarja, kakor so me naučili oče in mati, ko so me petletnega nesli

na Brezje v zahvalo, da me je rešila pred nesrečo, da bi mi nogo odrezali... Tako da je Marija Pomagaj ne le spomin na domovino, ne le simbol slovenske vere, temveč tudi hvaležnost do Marije na Brezjah, kateri so brez dvoma napravili obljubo moji stariši tedaj, ko je grozila bridka nevarnost mejemo mlademu življenju... Vse to je meni brezjanska Marija, zato mi je bilo tako prijetno, ko sem našel njeno milo podobo tudi v razkošnem zelenju tistih sadovnjakov na daljnem jugu.

Če je meni bila ta podoba tako mila, je pa tudi Mislejevim, ker jim je drag spomin, poslan od doma kot poročni dar.

Kmalu smo se vrnili spet k realnosti življenja, kar je pri dobri mizi kaj lahka stvar.

Kaj pa Vi Sinigoj, da vas tako poredko vidimo?

Zato pa raje ne pridem sam, da me manj prejemate. Na zadnje mi morate reči še hvalo, ker vam vedno kakega gosta pripeljem. Enkrat gospoda Ludvika, drugič pa gospoda Janeza... Pa, kaj se vam zdi, gospa, ali ste vi kaj bolj pogosti z obiski k nam? Je hudomušno vprašal Sinigoj.

Stvar je pač taka, da ima vsak toliko svojih opravkov in ker se čez vodo ne da skočiti, se odlašaja obisk iz dneva v dan. Tako se je pletla naša beseda o dnevnih zadevah.

¡Que sorpresa al encontrar la imagen de la Virgen de Brezje en las chacras de Cinco Saltos!

Čas je hitel, zato smo morali tudi mi. Kar vsi smo stopili na auto in zbrzeli proti Rennerju, ki je bil pa sam za gospodarja in gospodinjo. Žena je odšla s hčerko k zdravniku. Škoda, da nismo prišli vsaj pol ure prej!

Renner je prvi zasadil čakro v Centenariju, zato jo pa ima tudi tako lepo uraščeno. Če je prijazen prišlec sprehod skozi njegove bogato obložene vrtove in vinograde, kakšno veselje nudi šele lastniku samemu, ki je v tisti grunt vsadil toliko svojega dela, da ga vsako stebelce spominja dni, ki so šli mimo. Tam se boječe skriva grozdje med zeleno listje; rdečelično se smehljajo jabolka; tamkaj temne modre češplje — in tistole tamle? Da! Saj to so pa prav "češpovci", kakor smo jih poznali doma. Kar sline so se mi delale, ko sem segel po sadu, pa me okus ni prevaral... Seveda je takih sadnih posebnosti le nekaj, le za oči in za lastni okus, kajti trg stavi drugačne zahteve. Za tistega zore jabolka in grozdje, ki bo napolnilo kakih 200 hl... Vino je glavni Rennerjev pridelek, ki smo ga potem pridno pokusili in še s seboj sva ga vzela s Sinigojem; pa ne za spomin!...

Še k sosedu sva stcpila. Srebrničeva čakra je že tudi zrastle. Z veseljem je pokazal sadove svojega truda. Pred časom je bil krompir glavni pridelek, letos je pa že tudi kaj drugega: "Vse je lepo in dobro je menil Pavle, samo nekaj mi manjka!"

Le kaj bi bilo tisto, sem ugibal. Pa sem kmalu uganil. Ženske roke ni, da bi kaj rož zasadila v vrtiček pred hišo, da bi jih postavila na okno, da bi gostom postregla...

"Hm, ne bi bilo napačno, je menil Pavle. Toda nas kmetov ne marajo tiste gospodične v Buenosu..." Pač ni bilo drugače, kot da je moral Pavle sam poskrbeti, da ni bila miza pred nami prazna, ko smo nato reševali domače in tuje probleme in iskali konec vojski.

Sonce se je pa peljalo vsedalje čez nebo in me opozarjalo, da bo treba spet naprej. Zato smo se dvignili in spet je zabrnal avto. Za hip smo še postali v Centenariju, ki je novo naselje, v katerem si je tudi Renner zgradil hišico in kjer je našlo svoj dom tudi nekaj drugih naših rojakov. Tam ima svoj posel tudi neki "Trošt", naš rojak iz vipavskega. Tudi neka trgovina je v rokah naših ljudi, toda preveč sva se zamudila; še Blokarja, ki je bil tiste dneve tam, sva našla na cesti, kjer smo se le mimogrede pozdravili in že sva zaprašila po raskavi poti, ki kmalu zavije na brod in nato čez reko. Pri Francu Sinigoju nas je čakala večerja in prijazen pomenek, kateremu ni pošla vsebina, pač pa se je iztekel čas.

NA BOŽJI NJIVI

To pot me je čakal tudi obisk na žalosten grob. Onstran velikega kanala, na pobčju brda, ki zašlanja "Gornjo dolino", so odločili prostor za "božjo njivo". Med tem ko dajejo vrtovi cvetje in sadje, čakajo tam božjega glasu in svojega vstajenja tisti, kateri so bili tjakaj položeni k večnemu počitku. Tudi naši rojaki so že večkrat stopili tjakaj v žalnem sprevedu spremljaje na poslednjem potu svojce. Tam počiva že čez dve leti Terčičeva hčerka, ki jo je Bog poklical v boljše življenje v cvetu mladosti. Tamkaj počiva tudi mož, ki mi je pri vseh prejšnjih obiskih bil z vso ljubeznivostjo na razpolago, to je Maks Brugger, rojen švicar, a se je poročil z našo rojakinjo Milo in med našimi postal ves naš, mož, katerega so vsi rojaki globoko spoštovali.

Skoro bo že dve leti, ko ga je zadela bela smrt. Še je rojakom v spominu, ko je padel kot žrtev roparskega napada na samotno hišo sredi vrto. Napadalec sicer ni mogel vdreti v hišo, toda s strelom je tako težko ranil Bruggerja, da je na posledicah umrl in so ga vsi rojaki spremili na njegovi poslednji poti. Na njegov grob sem se namenil tudi jaz, da mu vsaj nekaj tiste pozornosti izkažem, s katero je bil on tako ljubeznjiv nasproti meni in do vseh. Kakor sredi pušče cvete njegov grob, eden redkih, ki priča o ljubezni tistih, ki so ostali. "Naj najde duša tvojega služabnika Maksa delež večne sreče, tako te prosimo, Gospod..." se je glasila moja molitev med tem ko sem občutil, kako strašno drugače gleda človek nazaj na ta svet, ko je stopil že ven iz teh zmotnjav, v katerih toliko zgube pravec življenja in popolnoma pozabijo, da jih čaka grob, da jih čaka večnost, v katero bodo mnogi stopili prazni, tako strašno prazni, ker so živeli in delali le za telo in prav nič za dušo....

Gospod daj mu večni pokoj in večna luč naj mu sveti!

Še me je čakalo marsikaj, a tisti dan je bilo treba že misliti tudi naprej. Plaza Huincul je daleč... Stankotu Tomišiču sem obljubil, da se kaj oglasim tudi pri njem, ki je delovodja na poskusni postaji FCS. Tam ima namreč FCS veliko čakro, na kateri dela vsakovrstne poskuse za napredek gospodarstva v tistem kraju in ima brez dvoma mnogo zaslug za lepi napredek kraja v gospodarskem oziru. Naš rojak Tomišič, doma iz Istre, a je preživel velik del mladosti v Dutovljah na Krasu, je imel že doma precej strokovne kmetijske izobrazbe, katero je potem še tukaj izpopolnjeval in po raznih neprilikah končno našel odgovarjajoče mesto, iz katerega je že marsikateremu našemu brezposelnemu nudil pomoč. Škoda da sem imel premalo časa, da bi si ogledal naredbe te pomembne poskusne postaje; že je bila ura pri poldne in zato sem moral pohiteti, da ne zamudim, ker smo pričakovali Perniška na kosilo. On je bil tisti čas nastavljen kot kaplan v Choele-Choele. Ja-

vil sem mu o mojem potu na daljni jug in mu predložil načrt o tem, kako bi se mogla najti. Pa ni bilo ne besede, ne črke... Ne! vse do tistega dne! Oni ponedeljek, ko sva se vrnila s Sinigojem iz Centenarija, ko je ravno obstal avto, je zazvonil telefon. Sinigojeva gospa je presenečena prisluhnila in prav tako tudi jaz, ko sem slišal: "Gospod Pernišek kliče". Čudno pač, kako vidi vse božja Previdnost. Saj sem bil ves čas daleč izven telefonovega območja in prav tisti hip, ko sem prišel blizu, me je pozval. Klical je iz Ville Regine in mi javil, da bo prišel za naslednji dan na kosilo, če mu bo mogoče. Za vsak slučaj pa se bova našla v Neuquenu, če bi ne mogel jutri v Cinco Saltos... Kdo ve, če ni že prišel?

CIEN "ITALIANAS"

Poslovil sem se torej od Stankota in njegove družinice in stopil skozi čakro Backhausovo, ki je med najbogatejšimi in tudi med prvimi naseljenci v Cinco Saltosu. Pri njem so začeli svoje delo tudi mnogi naši rojaki, zato je zares zgodovina slovenske koclneje v tesni zvezi s tem Angležem, ki je sicer vedno znal čuvati svoje interese, toda ni bil krivičen s svojimi delavci.

Široka in dolga je njegova čakra in marsikaj zanimivega se je že na njej zgodilo, odkar je prvič zamahnila motika pred kakimi 30 leti. Ko sem stopal skozi lepe vrtove, obložene z nasmejanim sadjem, sem se spomnil šaljive dogodbice, ki mi jo je povedal Sinigoj iz zgodovinskih spominov čebelarstva v Cinco Saltosu. V sadjarstvu je zelo važna stvar čebeloreja, zato je bilo treba poskrbeti torej tudi v tistem kraju za čebelno družino, ki pa skrbno delo plača tudi z obilnim medom. Morda je bilo iz samovolje, morda pa tudi po resnični potrebi, da se je zahotelo Backhausu izmenjati čebele, kar je napravljeno z zameno matic. Zato je naročil iz Buenos Airesa 100 čebelnih matic "italijanske" vrste: "cien reinas italianas". V tistem času pred 20 leti je bila brzovjavna postaja samo na železniški postaji in glej ga spaka: neki dan pride skrivnostna brzovjavka v roke postajenačelnika: "vienen cien italianas con el próximo tren"... Matika! to pa bo nekaj! Takega prizora pa še niso videli v Cinco Saltosu, kjer je bilo pač precej možkih, ki so trudno delali na svojih pustih čakrat, toda žensk pa kar nič in si je marsikdo želel najti kako lepo nevestico. Bilo je med tistimi naseljenci največ Italijanov, zato si je mislil postajenačelnik, da bo pač za vse nad vse zanimiva novica o tistih "sto Italijankah". Pa je pozabil na svojo stanovsko tajnost in prvemu, ki ga je srečal in drugemu je zaupno pošepetal na uho, da pride s prihodnjim vlakom "sto Italijank", ki pridejo na obisk k Backhausu. Novica je krožila od ušesa na uho. Koga pač ni zanimalo, da bi videl tak prizor in morda bi si mogel med njimi svojo izvoljenko najti?

Nikoli se ni zbralo toliko radovednežev na postaji kot tisto popoldne. Vsi so hoteli videti izredne potnice. Seveda je bil med čakajočimi tudi Backhaus, ki ga je stalo mnogo truda, da ni prasnil v razigran smeh. Prišel je vlak. Čudno so gledali, kakšne so te italijanke, da nobena ne pogleda skozi okno. Pa, saj jih sploh nikjer ni, so videli ko je obstal vlak. Spogledali so se in šli nad postajenačelnika. On je pa molčal. Kaj je hotel drugega! Backhaus pa je stopil k poštnemu vozu, vzela mal zabojček v katerem so brnela poslana maticice (kraljice) in si je pod pazduho odnesel vseh "sto italijank"...

PRI MAMICI

Čebelice so brenčale svoj spev, jaz sem pa stopil naprej a pri Sinigoju niso še nič vedeli o Pernišku. Ni prišel in najbrže ga tudi ne bo. Ker je mene čakalo

Malčki so prosili kruha...

Pustite male k meni... tako je prosil Gospod. Male in velike vabi, ker zato je prišel na svet, da bi vsem dal "življenje" da vse osreči. Kakor telesni kruh ohranja sile in življenje in brez hrane človek opeša, tako je treba duši božjega kruha, ki je sv. Obhajilo. Premnogi so v svoji veri popolnoma opešali, zato ker so se od božje mize oddaljili. Kdo ve, če bodo še vredni poslednje milosti, da umrjejo srečne smrti...

Odrasli ljudje podivjajo brez božjega kruha. Še bolj gorje pa, če rastejo brez božjega kruha otroci. V marsikaterem mestnem delu in po naseljih, kjer ni cerkva, to bridko dokazujejo divji pobalini.

Nikar torej ne zanemarite vaših otrok. Poskrbite, da se lepo pripravijo na prvo sv. Obhajilo. Pošljite jih, naj hodijo pogosto k božji mizi in dajte jim sami zgled, pa boste videli, da vam bo prihranjena premnoga bridkost in naklonjena premnoga tolažba.

Prijavite otroke v bližnji župniji ali pa našim sestram ali g. Hladniku.

še nekaj obiskov v Cipolletti, zato sva jo s Sinigojem ubrala tja doli. Oglasila sva se pri Gorupovih in drugih naših ljudeh, nato sva pa skočila v Neuquen, kjer sva napravila nepopisno veselje "mamici", ki ni vedela, kaj naj stori, ko je imela pred seboj spet rojake, s katerimi se je mogla pomeniti z domačo besedo. Visoka so leta Melinčeve mamice, toda njen duh je pa tako čil, kot Soča, ki izvira iz planin njenega doma.

Jej, sirota jaz, da so me spravili tu sem v Ameriko, je tožila. Doma so me še vrabci razumeli, tukaj pa me razume samo Bog. Malo po laško jim pravim, pa mi kima in se delajo kot da me umejo, jaz pa le ne vem, če je res. Zdi se mi, da sem prav tako, kot bi bila vržena iz mize v — blato... Pa le ne smem tako reči, ko je vendar doma sedaj tako strašno hudo. Še vesela bi morala biti, da sem rešena tistega pekla, ki ga ti grdi Lahi delajo našim doma. Veste gospod, vsak dan se spomnim vaše mamice! Le pogledjte — poiskala je v knjižici spominsko podobico o smrti moje matere — tukajle jo imam in tamle na steni tudi in za vas molim in za sestre na Paternalu, ki so mi toliko dobrega napravile in za vse dobre duše, ki so bili vsi tako dobri z mano v Buenosu in jim nikoli ne bom mogla poravnati, kar sem jim dolžna. Tako živim sedaj in molim... Vsak dan grem k maši. Ko sem bila mlada nisem imela časa, pa tudi volje ne. Sedaj sem stara. Če ne bom molila sedaj, ne bom nikoli in pa še za druge tudi moram. Saj je toliko takih, naših, ki so Boga in domovino pozabili. Kolikokrat se zjočem, ko se spomnim tistih nesrečnih zgublencev, ki jim ne morem pomagati z drugim kot z mojim očenašem.

Naš razgovor je nanesel na njene sorodnike, ki žive v Plottieru, 30 km od tam. Tam živi tudi neka družina Rijavec, ki izhaja iz Bovca. Iz tiste družine je tudi znani letalec Rijavec, ki se je proslavil že z raznimi drznimi letalskimi spretnostmi. Seveda so sedaj že pozabili, da "j" ni "h" in čeprav sepišejo še "Rijavec", se imenujejo sedaj "Rihavek". So že iz starih avstrij-

es una revista mensual, cuya misión es servir al bien espiritual de los yugoslavos y al conocimiento mútuo con los argentinos.

¡Abóñese! Son 2.— \$ anuales.

¡Consíganos nuevos abonados!

Redacción: PASCO 431, Capital.

Administración: PAZ SOLDAN 4924, Capital.

skih časov in šele sedaj, ko je Mihajlovič proslavil jugoslovansko ime, so se začeli tudi oni zavedati slovenske krvi.

Z NASMEHOM KOT VEDNO...

Zastonj sva iskala Perniška. Ni ga bilo od nikoder. Zato jo je Sinigoj nameril domov, jaz pa sem ostal čez noč v Neuquenu, da nadaljujem drugi dan pot proti Plaza Huincul. Zastonj je bilo klicanje s telefonom. Klical sem v Gral. Roca; tam ga niso videli. V Villi Regini so rekli, da je nekje zunaj v čakrah...

Naj že bo kakorkoli: naslednje jutro po maši me je župnik potegnil na postajo, da nadaljujem pot. Ko je prisopihal vlak se je iz množice naroda izmotal nasmejani obraz Perniškov, ki je svoje načrte mojim tako prilagodil, da bova šla skupaj v Plaza Huincul, on pa bo nadaljeval nato svojo pot v Junín de Los Andes, kamor ga so poslali njegovi predstojniki in kjer je že toliko let uspešno deloval kot misijonar, kjer je pasel ovce, gojil žlahtne rožice, kjer je našel med visokimi bregovi svoj drugi dom.

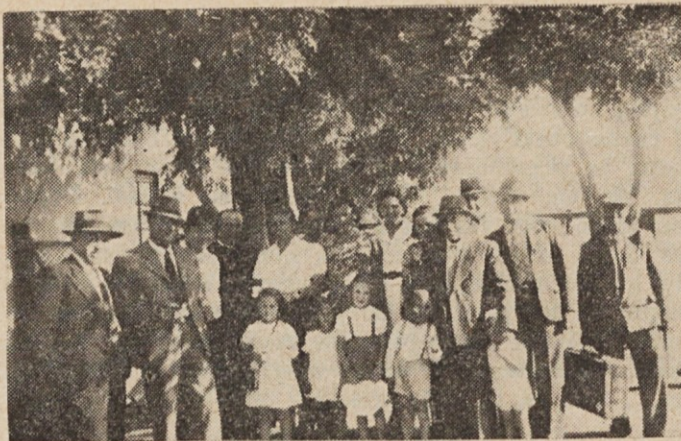
Skoro eno uro stoji vlak v Neuquenu. Slednjič je le potegnil. Prvo, kar mi je bilo na skrbi, so bile dnevne novice, ki sem jih poiskal po dnevnikih, ki so izšli prejšnje jutro v Buenos Airesu. Novice so bile dobre. Kursk je padel, Harkov in Rostov sta ogrožena. Na Salomonskih otokih so spet nabrisali Japonce, ki so tam zgubili nekaj ladij... Vlak je brzel skozi pokrajino, posajeno z dolgimi vrstami topolov, med katerimi je cvetela nemška detelja, glavni produkt tistih novih čaker, katere se počasi pripravljajo na svojo nalogo bodočih sadnih vrtov. Plotier, Senillosa, Challaco so kraji, ki so hiteli mimo nas. Dolgo že se nisva videla z g. Perniškom, zato nama je čas tako hitro bežal, da sva se komaj zavedela, da smoo bstali sredi puščave. Kaj pa je?

Naš konj je opešal. Od Neuquena proti Zapali je železnica precej napeta. Prhal je nadušljevi konj, kar je mogel, toda zastonj je vlekel, ker ga je predolgo breme zmagalo. Že dotlej smo imeli pol ure zamude, in sedajle pa tu stojimo! Saj nama bi ne bilo do tega nič, če ne bi čas tekel in če bi naju nihče ne čakal. Toda midva sva javila o najinem prihodu. Morda so v Plaza Huincul že obed na mizo postavili, naš konj pa kašlja sredi brega. Pa delaj kar hočeš, če kolneš ali pa molčiš: sredi pušče smo obstali in čakali, kaj bo.

"Ali naj gremo pricati".

Marsikateri dovtip smo razdrli potniki, katere je ta dogodek prav posebno zblížal in spravil v živahen pogovor, dokler ni slednjič prišla pomoč. Prišla je še ena lokomotiva in z zduženimi močmi so nas vlekli dalje. Z 90 minutno zamudo smo prilezli v Plaza Huincul, kjer nas je že nestrpno čakal g. Toroš in nekateri drugi. G. Pernišek je v Huinculu star znanec, zato so ga kar takoj obdali vsi, ki so ga opazili in ni bilo konec ljubeznivih pozdravov, katere je konečno le zaključil g. Toroš, ki naju je porinil v avto in popeljal na svoj dom, kjer naju je čakal bogato kosilo.

Bila je sreda, 10. februarja. Naslednji večer je moj načrt kazal že v Villo Regino, zato je bilo treba izmeriti čas in opravke. Pa kdo bi pri veseli mizi mislil

En Plaza Huincul con motivo de la visita de la Colectividad yugoslava — G. g. Ludovik Pernišek med rojaki

naprej. Zato smo se kar zagovorili. Vsak čas je spet prihitel kak prišlec in spet prinesel novih vprašanj. Pa je bilo le treba odložiti žlico in pogledati dalje. Osovnikar, rojak iz Slovenjgradca je že dolgo čakal te prilike. Imel je nov prirastek v družini, fantka, da ga je bilo veselje, ki pa še ni imel krščanskega imena. Za naslednji dan smo torej odredili krst. Hotela sva dalje, da obiščeva druge. Toda kako bova šla, če pa so Perniška otroci kar medse vzeli, kot svojega starega prijatelja in dobrega očeta; takih prijateljčkov ne moreš kar tako na suhem odsloviti.

Vročega dne je bilo prekmalu konec. Na večerjo smo se zbrali pri Kocinovih. Ob hladnem pivu smo pozabili na vročino dneva in kovali lepe načrte za bodočnost. V Plaza Huincul žive skoro sami otroci sončnih goriških Brd, ki so radi peli doma in zato se je tudi tisti večer kmalu oglasila pesem, ki je izražala upanje, da ni daleč ura, ko bomo spet vsi otroci slovenske matere zbrani pod skupno streho.

Naslednje jutro se je zgodilo v Plazi Huincul, kar se je še prav redko kdaj: bili sta na delovni dan dve maši. Tamkaj imajo vse, kar treba za faro: lepo cerkvico, župnišče, cerkvene organizacije... vse, vse; samo duhovnika ne, ki pride vsak petek in odide v nedeljo popoldne nazaj v Neuquen. Čez teden pa čaka odprta cerkev vernike, ki marsikdo stopi v cerkev na kratek obisk Bogu, a nihče se ne drzne pritakniti niti najmanjše stvari — vse drugače kot smo vajeni v Buenosu, kjer nam celo prte in sveče iz oltarja pokradejo...

Po maši sva šla najprej v doljni del kraja, kjer so tedaj živeli še Jakinovi, ki so sedaj že v Ensenadi. Tam živi Rusijan, Novak, Srebrnič in Rejevi, katere sva vse obiskala in za poldansko uro srečno prišla do Osovnikarja, kjer smo imeli krstno slovesnost in veselo kosilo med katerim nam je Osovnikar povedal marsikatero zanimive spomine iz San Antonio Oeste, koder ga je svoj čas nosilo življenje.

Med tem je pa že sopihal vlak sem od Zapale, zato sem pa moral napraviti amen.

Še enkrat se je vsa družba naših rojakov, v kolikor so bili prosti, zbrala na postaji. Prihitel je še Evgen Toroš, Lojze Jakin, Srebrnič, Anzelin. Še enkrat smo si stisnili roke. Odnese sem s seboj lepe spomine ne le v srcu temveč tudi v fotografskem aparatu. Pernišek je ostal tam, mene pa je neslo nazaj proti severu. Davno že so zginili mahljajoči pozdravi rojakov, toda še so pošiljali za mano pozdrave petrolejski stolpi, razsejani na vse strani po tisti deželi, ki nima za nobeno drugo stvar vrednosti, pač pa zalaga republiko z prekornostno nafto.

Sobre la Piedra . . .

No hay quien dude de que en el momento en que cesara de regir la ley de gravitación, quedaría suspendida la cohesión, los objetos llegarían a cambiar su peso, su densidad, su resistencia, en ese día invadiría a todo el mundo visible una confusión invencible, incomparablemente peor que el caos provocado por las aguas amontonadas que rompen sus diques y se llevan todo por delante. Así como en el orden físico, el universo sólo sigue en su funcionamiento regular mientras rigen las leyes inquebrantables del Creador, así también, en el orden moral, sólo puede mantenerse el equilibrio y la vida pacífica entre los individuos y los pueblos mientras las leyes de Dios imperan. Del hombre, del uso de su libertad, depende la dicha eterna de su alma inmortal; de él depende también el bienestar general o la catástrofe.

En el cuadro de los mandamientos figura el cuarto, que ordena la autoridad: en el orden social, la del estado; en el orden espiritual la de la Iglesia, ambas fundadas en la voluntad del Creador. Nos interesa aquí la Iglesia. Para fortalecer el cariño y la fidelidad que nos merece, he aquí algunos pensamientos con motivo de la fiesta de los dos Príncipes de la Iglesia, San Pedro y San Pablo.

"Yo no lo niego. Yo soy cristiano! También católico! Pero no quiero tener nada que ver con los curas!" tales son los términos que se oyen con harta frecuencia. Así habla la gente de mentalidad comercial. Quizás desconfían de los ministros de la religión, como puede dudarse de la honradez del intermediario entre el productor y el consumidor? No es imposible, que se meta entre los ministros de la Verdad y de la Gracia algún "comerciante" del tipo de Simón Mago, pero eso no quita a la Iglesia de Jesucristo su sublime autoridad ni la elevada misión, de santificar a los creyentes y de llevarlos hacia la dicha eterna.

¿Quién no sabe que la Iglesia católica es la sociedad de todos los fieles cuyo jefe es el Papa? Ahora, acostumbrados a ver mil y una sociedades que se forman y funden, pierden algunos la noción, de que la Iglesia es algo muy distinto de cualquiera otra sociedad. Es distinta, porque su finalidad no es el bien temporal sino la dicha eterna es distinta, porque su jefe, el Papa, es, si, su suprema autoridad visible, pero tiene su Jefe invisible que es Jesucristo, su fundador.

La relación de la Iglesia con Jesucristo es lo que le da su carácter distintivo de cualquiera de las otras sociedades. En la época del racionalismo y del materialismo cuesta al hombre comprender esta verdad como cuesta hallar entre la escoria una piedra preciosa. Los que prefieren atenerse a sus propios lucas, para hallar las verdades sublimes, pierden tiempo y trabajo. Pues Jesucristo mismo nos explica lo que es su gloria:

"YO SOY LA VID VERDADERA

y Mi Padre es labrador. . . Estad en Mí y Yo en vosotros. Como el sarmiento no puede por sí mismo dar fruto si no estuviere en la vid, así vosotros si no estuviereis en Mí, Yo soy la vid y — vosotros los sarmientos, El que está en Mí y Yo en él este lleva mucho fruto, porque sin Mí no podéis hacer nada. El que no estuviere en Mí, será echado fuera, así como el sarmiento. . . y lo echarán al fuego. . ." (Juan 15). Son palabras de Jesús, que no pueden ser más expresivas, sobre la relación estrecha entre Él y los creyentes. Para cimentar la misma verdad, San Pablo se vale de otra comparación: "El Padre sometió todas las cosas debajo sus pies (de Jesucristo) y diólo por cabeza sobre toda la Iglesia que es su cuerpo. . ." (Ef 1.) ¿Puede

expresarse con términos más inequívocos las estrecha unión entre Jesucristo y los cristianos, redimidos con su sangre. No puede fructificar la rama desprendida del árbol no puede existir el miembro separado del cuerpo. . . el cristiano alejado de Cristo está muerto para la vida eterna. Para documentar más todavía esta verdad dice Jesucristo: "Sin Mí nada podéis hacer" pues "ni el nombre de Jesús puede pronunciarse sin el don de arriba". . . Abundan semejantes frases en el evangelio, para demostrar que "no hay otro nombre en el cual uno pueda salvarse", pues en Jesucristo fué dada la salvación a todos y sin Él a nadie.

Jesucristo es la vid, nosotros somos los sarmientos. . . Jesucristo es la cabeza, nosotros somos los miembros. No se puede alcanzar la dicha eterna si no se está unido a Él.

"Yo no discuto eso, pero no veo la necesidad del Papa y de los curas, ya que uno podría andar bien

CON JESUS SIN INTERMEDIARIOS"

suele objetarse.

No se trata de lo que "podría ser" sino de lo que es. He aquí la palabra de Jesús dirigida a los apóstoles: "Como a Mí me mandó el Padre os mando Yo a vosotros" (Juan 20) "El que a vosotros oye a Mí oye, quien a vosotros desecha a Mí deshecha, y el que a Mí deshecha, desecha al Padre que me mandó" (Luc 10). Varias veces repitió Jesús estas palabras, para dejar bien documentada la verdad, de que Él mismo autorizó a los apóstoles y sus sucesores con el Papa como jefe para ser sus representantes visibles en el mundo. La historia milenarila brinda documentos de sobra, para convencer a todos los que sinceramente buscan la verdad. Después de 1900 años, atacada la Iglesia Católica por mil artimañas demoniacas e infinitos herejes, perseguida por emperadores y potentados, hasta por la "Quinta columna" de indignos y escandalosos dignatarios y ministros, sobrevive a todos sus perseguidores, corroborando la palabra de su Fundador: "Las puertas infernales no prevalecerán contra ella".

Jesucristo quiso proporcionar a los redimidos los méritos de Su Encarnación y Pasión por medios adaptados a la naturaleza humana. Dios se vale para el hombre en todo de modos humanos. Se hizo hombre para redimirnos; se hizo maestro para enseñarnos; se hizo médico para curarnos. . . Lógicamente tomó también la forma de una sociedad organizada, con constitución, con autoridad, con jefe, con ministros, para hacer llevar los méritos de la redención, hasta el fin de los siglos, a todos los hombres.

Para purificar el alma del pecador aprovecha el agua bautismal. Para justificar al pecador se valió de la forma del tribunal en la confesión. Para alimentarnos en el arduo trabajo de la salvación nos brinda el Pan Eucarístico de la Comunión. Para formar los hogares cristianos santifica con su gracia el contrato entre los esposos. . . En todo se vale Dios de formas naturales en cuanto pueden prestarse para las cosas de orden sobrenatural. He aquí el por qué de la organización de la Iglesia Católica. . .

No hay pues razón para discutir, como el viajero a quien no le queda más remedio que seguir en el tren por los rieles para no correr el riesgo de equivocarse el destino.

La Iglesia con el Romano Pontífice, los obispos, sacerdotes, sacramentos, dogmas y disciplina es como el barco que nos conduce seguros hacia el puerto de la eternidad feliz.

LA PAGINA PARA LA JOVEN

El mes pasado la actividad nuestra fué un poco reducida. Además de la peregrinación a Lourdes tuvimos una reunión el 6 de junio, pero no muy numerosa. La mayor parte de nuestra atención la absorbió el té del 13 de junio, que dió un resultado muy positivo, pues hubo mucha concurrencia y también pudimos entregar a la Defensa Yugoslava una suma de 500.-- pesos.

Ahora tenemos que dedicarnos a la asamblea de los jóvenes, que se realizará en La Plata del 9 al 13 de julio.

El 27 DE JUNIO nos reuniremos a las 15 horas para asistir a la procesión del Corpus en Avalos 250. Hablaremos también de la asamblea. Las que puedan asistir a todas las jornadas tendrán por 30 \$ toda la pensión en La Plata. Las que queden sólo algún día, a razón de 3.50 \$ por día. Pidan informes más detallados.

La próxima reunión el 4 de julio a las 15 horas.

13. junija se je vršila čajanka, ki so jo organizirale dekleta in je prav izvrstno uspela. Saj je zbrala čez 300 oseb in so bili vsi odlično postreženi. Pridne gospodinje, matere in dekleta so poskrbele za polno mizo vsakovrstnih peciv po domačem slovenskem okusu, da so bili gostje očarani. Prav tako je bila skrbna in ljubka postrežba priporočilo naših mladenk.

Ko je prišel odpravnik poslov dr. F. Dominikovič se je otvorila čajanka in je spregovoril najprej predsednik JNO g. Mikuličič in na to tajnik arhitekt Sulčič. Glavno besedo pa je imel dr. Dominikovič, ki je izrekel nad vse priznalne besede slovenskim mladenkam in ženam, ki tako zgledno predstavljajo jugoslovansko kolonijo v Argentini.

Sledila je nato dražba potice. Pač je bila po pravici ponosna g. Tončka Trampuževa. Znana stvar je že, da zna speči izborna potico. Toda ona sama nebi verjela, da je bila njena potica vredna 416 \$. Pa je le res, da jo je dražba dvignila prav do te cene.

Zaposlene s pripravami na čajanko so seveda dekleta imele premalo časa, da bi mogle misliti na društvene sestanke, zato se je vršil samo en sestanek, ki je bil 6. junija in ne prav številno obiskan.

Zato pa pričakujemo, da ne bodo imele sedaj nobene ovire, da ne bi prihitele v polnem številu k prihodnjemu sestanku, ki se bo vršil 4. julija ob 15. uri na Paz Soldán.

Te dneve se vrši dekliški zbor v La Plati, ki bo zbral nekaj desetstič mladenk in sega moramo seveda tudi me vdeležiti. Naj vsaka poišče način, kako bi mogla kaj izrabiti lepo priliko da sodeluje pri tej idealni borbi nove mladine, ki naj postavi trdne temelje bodočnosti. O tem se bomo kaj razgovorile tudi na sestanku 4. julija.

Ne pozabite, tovarišice, na 27. junij. Dopoldne je sv. maša pri sv. Rozi za blagor domovine in za padle žrtve.

Popoldne pa se bomo vdeležile procesije. Zberimo se torej v čim večjem številu ob 15 uri. Prinesite bele pajčolan.

¿Y LOS SACERDOTES QUE DAN MAL EJEMPLO?

y los curas comerciantes... ¡Qué lista más larga! Pero todo eso nada pesa, cuando se tiene en cuenta, que la Iglesia de Jesucristo, santa por su fundador, santa por su misión, no pierde su esencia por las imperfecciones humanas de algunos ministros. Jesús se valió de pan para la Eucaristía, aunque el pan puede pudrirse... Así se vale del hombre para ministro suyo a pesar de que puede sucumbir a alguna pasión. Peor para tal ministro "antorcha que da luz a los demás, a si mismo hunde en las tinieblas"... (Crisóstomo). El sacerdote no desempeña su sublime ministerio en su propio nombre sino en el nombre de Jesús; por su vida indigna responderá delante del Juez de todos — más riguroso con quien mejor conoció su deber...

Un buen hijo nunca deja de amar a su madre. La Iglesia siempre es la Madre amorosa, santa y santificante y siempre merece cariño y confianza a pesar de los ministros indignos... Pero no hay que olvidarse de que el demonio, padre de la mentira, no deja de levantar calumnias contra los ministros de Jesucristo, para desarmar a sus víctimas alejándolas de la Iglesia. ¡Verdad o mentira, aquello de malos sacerdotes!... en lugar de calumniarlos, de maldecirlos, todos deben rezar por ellos, pues buenos sacerdotes son el premio más grande que Dios puede dar a un pueblo; sacerdotes malos son el peor castigo.

SIN MI NADA PODEIS HACER

dice Jesús, afirmando que las acciones humanas sólo pueden tener mérito sobrenatural cuando uno está unido a Él; cuando goza uno del privilegio del hijo de Dios que se consigue con la gracia santificante, don de los sacramentos. El bautismo nos pone en contrato con Jesús. La confesión restablece el lazo roto. La comunión aumenta el raudal de la gracia. Los sacramentos y la oración vigorizan la vida sobrenatural del alma... Pero no hay sacramento sin ministro, luego no hay vida sobrenatural sin la Iglesia, ya que a ella Jesucristo entregó todas las gracias de la redención, ya que a ella le entregó también las llaves, para que vele como una buena madre por todos los redimidos

con la sangre redentora de Jesús... Uno puede hacer obras estupendas, actos heroicos; pero el valor sobrenatural lo adquiere con el sello de la gracia santificante que proporcionan los sacramentos a aquellos que, agradecidos a Jesús, se humillan delante el ministro de la Iglesia, sin preguntar si es digno o no... ¡Es inútil! Sin la llave no se puede pasar por la puerta cerrada. Las llaves las puso Jesucristo por intermedio de la Iglesia en las manos del sacerdote.

¡Más todavía! La economía divina es estupenda. Hay gente que sin propia culpa, nunca conoce las verdades eternas. Otros que caen víctimas inocentes de las circunstancias. Hay gente que angustiada por su vida material, por su deberes profesionales, no pueden debidamente atender sus almas... Hay almas en el purgatorio, que a nadie tienen que pueda rescatarlas. He aquí la Iglesia que cual Madre amorosa cuida también de aquellos hijos suyos; junta en la oración las manos de almas nobles e inocentes; estimula a los sacrificios; pone en las manos de los sacerdotes el libro del oficio divino; continuamente hace ofrecer las santas misas... Todo eso para detener la mano de Dios, levantada para castigar a la humnidad ingrata; para conseguir la conversión de los pecadores, para arreglar lo descuidado... Todos los creyentes que aman a Jesús, que tratan de ser fieles a su Iglesia, que en los límites de sus posibilidades tratan de cumplir con Dios, todos ellos participarán de este tesoro según la bondad de Dios y según la medida de su mérito.

Doble es pues la sublime misión de la Iglesia: Ella es infalible maestra de la verdad, guardiana de las leyes eternas, que unicamente pueden preservar a la humanidad del caos. Por eso de la catástrofe actual el mundo podrá salir solo cuando acepte incondicionalmente las normas que enseña la Iglesia. Ella es también la depositaria de los tesoros de la redención que proporciona por intermedio de sus ministros. No se puede llegar a Jesucristo sino por la Iglesia. No puede tener a Dios por Padre quien no tiene a la Iglesia por Madre.

Praznično je čakala avežanedska kapela 13. junija. Brezjanska zastava je v spremstvu narodnih zastav krsila svetišče, ki se je napolnilo ob napovedani uri. V sprevod smo prinesli novi križ, delo našega rojaka Gelta, umetnika v rezbarstvu.

Med tem, ko je stopala v cerkev procesija, se je že oglašila pisem:

Kraljevo znamenje križ stoji, bandero glej vihrati.

Na križu Jezus nas uči srčno se vojskovati.

O sveti križ, življenja luč, o sveti križ, nebeški ključ

Ponižno te častimo, zvestobo obljubimo.

Sledil je blagoslov, na kar so nadaljevali pevci:

Zveličar s križem vabi nas zvesto za njim hoditi,

Svoj križ sprejeti slednji čas in ga za njim nositi. . . .

Potrudili so se pevci in prelepo so nam zapeli. Vsem bo ostal ne le lep spomin na ta dan temveč tudi križ, ki je našel v kapeli na steni mesto in nas bo spremil, kadar bomo kam poromali. Da bi se le kmalu zgodilo, da bi nas peljal v Lujan na zahvalno procesijo za — mir.

Popoldne se je spet zbrala številna družina. Vsi rojaki, ki se skozi sedem let že zbirajo, so prihiteli. Med prelepim petjem smo molili rožni venec in litanije, nakar je sledil nagovor, v katerem je g. Hladnik izrazil svojo hvaležnost do prekmurskih rojakov, ki so vsak čas dokazali svojo resnično vero ne le s tem, da so pridno k službi božji prihajali, temveč tudi v tem, da so kot pravi učenci Jezusovi vedno tudi dokazovali v življenju svojo vero s premnogimi žrtvami za lepoto službe božje in z medsebojno bratsko ljubeznijo. Posebno pevci so imeli premnogokrat težavne naloge pred seboj, pa so se vselej tako lepo izkazali. Društvo "Slovenska Krajina" je en viden sad tega lepega dela na Avellanedi. Brezjanska zastava je drugi dokaz globoke in iskrene vere; križ blagoslovljen ob sedmi obletnici pa je priča, da se nikdar nočejo sramovati

Los Católicos yugoeslavos, con el motivo de su séptimo aniversario, reunidos en la capilla de Avellaneda.

svete vere, temveč jo vedno in pred komurkoli tudi javno izpovedovati in visoko držati znamenje naše vere, sveti križ.

Sledila je nato živahna čajanka, ki je do kraja napolnila prostor in goste razveselila s prijetnimi darovi pridnih in večjih gospodinj in deklet, ki so prinesle vseh dobrot; gospodarji so pa poskrbeli, da je bila tudi kaka kupica pijače. Bilo je tudi nekaj gostov od drugod, ki so bili vsi prav očarani ob prekmurski gostoljubnosti.

Sledila je nato kinopredstava. Med pavzami pa je Števi Gomboc spregovoril nekaj besed v spodbudo, naj bi prispevali kaj za veselje sirot in starčkom, ki žive od krščanske ljubezni pod krovom, ki krije kapelo našega zbirališča. V največjem veselju smo večer lepo zaključili.

NEKAJ ZA STARIŠE

Alkohol povzroči strašno gorje v družinah. Družina je srečna, ako se mož in žena, otroci in starši spoštujejo in ljubijo. Kjer je spoštovanje in ljubezen, tam je mir in zadovoljnost. To pa razdere pijančevanju vdani oče, ki doma, ko je omoten od alkohola, razgraja, kolne, grdo ravna z ženo in otroci ter jim zapravlja premoženje. Kdo more prešteti solze, ki jih pretočijo v takih družinah!

Še hujše gorje zavлада v obitelji, če se mati izpozablja in vdaja alkoholu. Mati, ki podpira ali bi vsaj morala podpirati tri vogale hiši, ne podpira niti enega, marveč ruši jih in razdira, ako jo omamlja kralj alkohol. Poleg tega pa vceplja otrokom že z maternim mlekom, ki je prepojeno z alkoholom, kal raznih bolezni, slabosti, nagnjenja do pijančevanja in nagonov v greh. Ni čuda, če pravi pregovor: "Kjer je žena pijanka, gre povodenj skozi hišo"; drugi pregovor pa pravi: "Grdo, ni gršega, je pijanec, še sedemkrat grša je pijanka".

Rado se zgodi, da so potomci alkoholov slabo nadarjeni, duševno zaostali, omotični, padavičasti ter podvrženi raznim telesnim in duševnim slabostim.

Pedagog Fr. W. Foerster navaja kot strašilen zgled za zgorajšnjo trditev zgodovino neke nemške družine in njenega potomstva, ki priča, kako strašno opustošenje povzroči lahko ena sama alkoholu vdana oseba.

Gospa Ada Jurke, roj. 1740, je bila vdana pijanstvu, tatvini in tudi pohajkovanju. Od potomstva so mogli presojati 709 oseb. Od teh je bilo rojenih 106 izven zakona, 142 je bilo beračev, 64 jih je prejemale javno podporo; 181 ženskih oseb je bilo vdanih javni razuzdanosti in grehoti; 76 oseb je bilo kaznovanih radi

zločinov, 7 radi umorov. V 75 letih so ti ljudje povzročili državi 5 milijonov (predvojnih) mark raznih stroškov.

Ali bomo ob tako pretresljivi družinski zgodovini govorili: "Kaj nam to mar? Naša mati ni Ada Jurke!? Mi pijemo pošteno zaslužen merico po pameti. S pijanci nimamo ničesar opraviti!"... Ne pozabimo, da nam zgorajšnji zgled priča, kako vplivno moč ima alkohol na značaj! Tu navadno ni izjeme. Alkohol uničuje počasi, komaj vidno in čutno človeške sile, uspava čuječnost, slabi voljo, ki ima tako odločilno moč pri naših dejanjih. Kapljice, ki jih použijemo, nas sicer ne bodo žigosale za idiote (slaboumneže); toda ne da se tajiti, da naravnava vse človeško mišljenje in hotenje na slabo, navzdol. Saj ni treba drugega kot opazovati pivsko omizje; kakor hitro jame alkohol vplivati na možgane, pa je vse govorjenje bolj drzno, sirovo, neopiljeno, brez opreznosti nasproti ženstvu in otrokom.

Misijski pridigar dr. A. N. je imenoval nedavno nesrečo otrok, ki imajo pijanstvu vdane starše, drugi podedovani greh.

Pa se bo kdo izgovarjal: "Saj so naši dedje tudi pili!"... Toda ne pozabimo, da nimamo več one jakosti, kot naši predniki da živimo v dobi, ki zahteva več duševnih sil, kot nekoč; naši živci so danes bolj napeti in izpostavljeni ostrejšim bodicam, kot svoj čas. — Danes nam je torej zatajevanje v tem oziru in samovzgoja daleko bolj nujna, kot nekdaj, če hočemo, da se nam živčevje ne razdrapa.

*

Srečen vsakdo, ki opojnih pijač sploh ne mara. Kdor mladost trezno, brez alkohola preživi, ga tudi poz-

Cvetko na grob...

Tresla se mi je roka, ko sem odpiral pismo iz Londona, ki ga mi je pisal č. g. Franc Gabrovšek. Tri mesece je rabilo čez morje.

Slutil sem da ne bom zvedel dobrih novic. Tako pravi pismo: "V pendeljek (1. marca) smo dobili iz domovine nekaj Slovencev. Morda si že dobil kako vest, da so takozvani partizani ustrelili Tvojega brata Franceta. V Slovenskem domu je opis divjanja v Rotah pod vodstvom nekega učitelja Kerča iz Trbovelj. Ubili so Lukana, Cigaleta in še druge. Podpesek je požgan. Izgleda, da tudi stricova hiša. To so naredili Italijani, ki se maščujejo nad nedolžnimi, mesto da bi iskali morilce. Hudo je, da si radi vojske zgubil že mater in brata... Bog naj Te tolaži".

Slutil sem nekaj takega. Med drugimi novicami sem že pred meseci bral, da je bilo v Podpesku ustreljenih 10 mož in fantov, med katerimi sem po raznih okolnostih poročila domneval brata...

Moj brat France je imel 30 let. Bil je postaven, močan fant, ne besedičen, pač pa prevdaren. Dovršil je z odličnim uspehom grmsko kmetijsko šolo in bil delaven v prosvetnem društvu, v združništvu, v sadjarskem ter čebelarstvu. Ponovno je objavil tudi dopise v Sadržarju in Kmetovalcu in je marsikod po bližnjih krajih imel tudi kmetijska predavanja.

Bil je kremenit značaj, ki nikdar ni dal povoda nepotrebnim ne prepirljivim besedam. Bratom in sestram je bil vzor, pri delu pa vedno prvi. Bil je nadvse zaveden Slovenec in je, kakor vsa nasa hiša, stopal vedno med prvimi berci za lepšo bodočnost Slovenije in Jugoslavije. Marsikatero priznalno diplomu je hranil med svojimi papirji.

V sedanjem bridkem času je, po kdo ve kakšnem naključju, ostal doma. Najbrže zato, ker je, kakor sedim, padel kot prva žrtev za domovino najmlajši brat in so zato pustili na miru bridko prizadeti dom, ki je že mater zgubil v vojnem viharju... Po danih navodilih je bilo naročeno, da se čaka na povelje iz Londona. Naj se nikar ne prelija slovenska kri po nepotrebnem in po nepremišljenosti. Zato je naravno, da France ni odobral početja "partizanov", ki so na svojo roko sprožili revolucijo lani v maju in razglasili "notranjsko sov. republiko". Doživeli so polom, kar je bilo neizogibno. A France je vedel še nekaj več. Poznal je dobro kakšna družba so "partizani", kajti med njimi so bili v prvi vrsti postopači in spridenci od blizu in daleč, ki niso nikdar bili koristni niti

neje ne bo pogrešal.

"Junake" po pravici imenujete fartke in deklice, ki se zdržujejo epojnih pijač. Pove naj se jim, da jim to častno priznanje po pravici gre, saj je treba precej samovzgoje in stalnega vladanja samega sebe, da mlad človek ostane mož-beseda, ko je toliko pivskih razvad in še več nespametnega zavajanja v pitje in pijačevanje.

V domači hiši in družini naj starši uporabljajo vsako priliko, da alkoholno pijačo otrokom pristudijo. Slučajev žalostnih posledic alkoholizma nikjer ne manjka. Opozore naj otroke nanje; pokažejo naj na živih pričah, koliko gorja, bolezni, revščine, ostudnosti povzroča demon aykohol. Otroci bodo uvideli, da je človek, ki mu alkohol zmeša razum, res pomilovanja vreden in slabši, kot žival, ki ve, kdaj ima zadosti.

v navadnem delu in bodo tem manj mogli rešiti narod v tako strašni stiski. Kot fantovski voditelj je dobro poznal tiste ljudi in je imel včasih z njimi tudi ostro besedo, z željo da jih izmodri.

Prisla je težka ura, ko je moral pogledati smrti v oči. Vedno je bil dosleden in zvest, zato tudi tedaj ni mogel pristati na besedo tistih, kateri so v začetku podpisali "Slovensko zavezo" v kateri so prisegli, da bodo spoštovali vse kar je slovenskega in tudi vero naših očetov, pa so kar kmalu začeli pobijati duhovnike in zavedne katoliške može. Možko jim je torej povedal, da z njimi ni močete besede, zato je moral pasti in z njim 9 tovarišev, pač najboljših v občini, kakor uvidim iz znanih imen.

Bridko je zgubiti cvetoče življenje. Pa če ga kdo v boju s sovražnikom žrtvuje je to vendarle nekaj lepega in častnega. Bolj se boli krogla katero v hudobiji požene zločinsko lastni brat...

Med Podpeskom in Petkovcem, dve uri nad Vrhniko, leži divji gozd "Raja peč". Tamkaj je zakrila zemlja nesrečne žrtve hudobije v poslednjih dneh meseca julija preteklega leta.

— Na Avellanedi pa bo maša zanj 25. julija.

V nedeljo 4. julija bo na Paternalu, Avda. del Campo, ob 10 uri, sv. maša za rajnega brata Franceta in povabim vse rojake, da prihitite in bomo pomčlili za vse naše drage rajne, za katere vemo ali pa še tudi nismo zvedeli za njih bridko zgubo.

Janez Hladnik.

Pivskih navad resni starši ne bodo ne uvajali, ne pospeševali, ne trpeli. Saj je toliko pijač, ki so primerne za male in velike, sadni sokovi vsake vrste, ki se podajo vsaki mizi, pa dajo tudi prijetno pijačo. — Blagor družinam, ki jim ne manjka krepilnega mleka! Otroci naj ne prezirajo tega dragocenega daru božjega, ki daleko prekaša vrednost alkoholnih pijač, obenem pa ohranja in utrjuje zdravje.

Ako se ob gotovih prilikah v družini nikakor ni možno izogniti vinu ali pivu, naj bodo otroci izvzeti ter naj dobe namesto alkohola narančin. Če se jim da v hranilček pirmerna odškodnina v denarju, pa tudi ne bo škodilo.

Predvsem pa starši: zgled, zgled, zgled!

FRANCISCO HLADNIK

ofreció su vida por Dios y por la patria. Tenía 30 años. ¡Un joven lleno de ideales, incansable en sus actividades! Después de las duras faenas de los campos, frutales y hacienda de su casa, se llegaba alegre a la parroquia, distante 3 km, donde fué uno de los dirigentes principales de los jóvenes católicos. Fué un hijo modelo, un hermano desinteresado. Por él nunca hubo ninguna rencilla.

Bien instruido en agricultura, porque tenía los estudios secundarios provechosísimamente terminados, servía de consejero a muchos vecinos en las cuestiones de fruti y apicultura.

El otro día me llegó una carta de Londres. Un primo me participa: "ya has de saber, que también tu hermano Francisco cayó. Tienes pues ya dos víctimas de esta horrible guerra. Que Dios Te consuele".

Algunos detalles más en la misma carta y otros sucesos relacionados con mi pueblo natal, conocidos ya antes me aclararon el caso.

En el mes de mayo de 1942 empezaron en Eslovenia los "partizanes", que son la parte roja de los guerrilleros, una acción muy imprudente, declarando "la república soviética eslovena". El movimiento tuvo un fin trágico. Los caudillos, en vista de su fracaso, por no poder vengarse contra los invasores italianos, volcaron su odio contra sus propios hermanos, acusándoles como culpables de su fracaso. Mi hermano Francisco procedía conforme con las normas del gobierno Yugoslavo en Londres: evitar el inútil derramamiento de sangre, esperar el momento oportuno. Juzgando pues imprudente una acción semejante, no la pudo apoyar. Cuando más tarde los partizanes empezaron las matanzas de los mejores hijos de la nación, cuando volcaron su odio directamente contra los sacerdotes y católicos laicos, él ya no pudo quedar como observador indiferente. Así fué, que cayó asesinado con 10 de los mejores del pueblo, en un bosque no muy lejano de su casa, en el mes de julio de 1942.

Agradezco las muchas condolencias recibidas y expresadas.

Al agradecer a todos los que habéis concurrido al funeral en sufragio de su alma, el 11 de junio, pido más oraciones por las almas de él y de sus muchísimos compañeros de martirio y por nuestra patria tan duramente castigada.

P. JUAN HLADNIK.

Zadružništvo na Goriškem

PO JASNO ZAČRTANI POTI

Morda si bo kdo mislil, da se nismo popolnoma zavedali svojega položaja, političnega, kulturnega in gospodarskega, v Italiji? Da smo si delali gledé bodočnosti ljudstva, odrezanega od narodnega telesa, prazne nade? Vedeli smo, da mora naš življel klub vsemu pritisku vzdržati do prvega bodočega mednarodnega spora ob naših mejah. Temu namenu je moral služiti ves naš napor.

Da bo j osvetim trud našega izobraženstva, da v tem smislu odgoji tudi narod, naj tu vrinem nekaj stvari, ki sem jih takrat napisal. Nikdar se nisem mnogo bavil s časnikiarstvom. V kolikor mi je moj duhovniški poklic dovoljeval, sem se največ bavil z glasbo; tu pa tam sem objavil kaj malega iz našega glasbenega življenja in za naše pevce. V začetku svojega tajnikovanja pri Zadružni zvezi se je moje "pisateljstvo" omejevalo skoro izključno na uradno dopisovanje in sestavljanje okrožnic, namenjenih članicam Zveze. Le redkokdaj sem se oglasil v "Goriški straži", ko je to pač zahtevala potreba in sem moral ustreči naročilu ene ali druge naše organizacije. Tako je izšel dne 25. novembra 1920 v "Goriški straži" sledeči moj programatični članek:

NAŠE GOSPODARSTVO. Rapalska pogodba je kar na mah predrugačila položaj naše dežele. Dosedanje omahovanje radi nedoločenih političnih razmer preneha in potrebno je, da se naglo orientiramo. Dovolj nam je škodila desorientacija. Ni časa sedaj za sentimentalnosti, ampak vsi, ki hočejo dobro svojemu narodu, se morajo oprijeti naših gospodarskih organizacij, ki žal še dremljejo; morajo računati z novimi dejstvi, z novimi mejami, zavihati rokave — in pogumno na delo!

ENOTEN GOSPODARSKI NAČRT. K nam pride še lep kos kranjske zemlje. Na tem ozemlju obstojajo zadruge, ki so včlanjene v razne višje organizacije onkraj nove meje. Do sedaj so te zadruge čakale, da se dvigne demarkacijska črta in se zopet združijo s svojimi središči. Tega upanja sedaj ni več. Te ustanove se morajo odločiti in priklopiti našim zvezam. . . . Ni treba nam menda poudarjati, kako nujno potrebno je, da se vse zadružno življenje tega ozemlja strne in razvije v bodoče po jasno in enotno izdelanih načrtih. . . .

ZAUPANJE LJUDSTVA do naših gospodarskih ustanov se mora dvigniti! Dosegli bomo to zlahka, če se resno in živahno poprimemo dela. Ljudstvo mora videti, da nam je v resnici njegova korist pri srcu. Ni dovolj, da so ljudje člani kake zadruge. Tudi zanimati se morajo za to zadrugo in za zadružno organizacijo sploh in to bomo dosegli, to zanimanje bomo zbudili, če vidijo, da živimo in delamo. Primanjkuje inteligentnih voditeljev. Res je to. Ali temu se bo pri vztrajnem delu tudi odpomoglo. Dovolj inteligentnih mladeničev in mož imamo, ki se bodo radi odzvali, če bodo poučeni, kaj je zadružništvo in kako važno je za nas.

NOVEGA ŽIVLJENJA je treba in živahnega gibanja. Sedanje mrtvilo mora prenehati. Novih pobud — in poguma! Saj dela ne manjka. Zadružno polje je pri nas še vedno podobno po vojni razrušeni vasi. Dela je bilo toliko za obnove, da so ljudje skoro ubupovali. Kdor se je takrat vdal obupu, ima še danes razbito bajto, prazno polje, kdor se je pa takoj lotil dela, že uživa sadove svojega truda. Ni jela brez delo. Kako bomo organizacije oživelili, če le tuhtamo in premišljujemo, kaj bi začeli — in držimo roke križem.

DENARJA je seveda tudi treba. Primanjkuje ga povsod. Pa odkod? Ne kaže jemati posojila pri podjetjih, ki so našemu zadružništvu tuja ali celo nasprotna. To bi namreč pomenilo od ene strani nepotrebno odvisnost, od druge pa škode na obrestih, ki bi šle v tuje roke. Dovolj je menda med našim narodom ljudi, ki so si napravili med vojno denarja in ki ga nalagajo po raznih nam tujih bankah. Ves ta denar bi

moral v naše denarne zavode. Tako bi isti denar zopet koristil našim ljudem, ki ga posebno v sedanjem času nujno potrebujejo. Tudi trgovske kroge moramo pridobiti za naše stremljenje. To se nam bo posrečilo le, če jim bomo mogli nuditi iste ugodnosti, kakor jim jih nudijo tuja podjetja.

To je nekaj misli, ki smo jih kar v naglici zapisali vsem že organiziranim in neorganiziranim zavodom, naši inteligenci in vsemu ljudstvu. Zadružna organizacija je ustanova, ki je največjega socialnega pomena, katere se more vsakdo brez razlike udeležiti, je ustanova, kjer ljudstvo, narod sam sebi pomaga, je šola, odprta vsem, ki nam bo vzgojila kmetov in obrtnikov, da bodo res kos svojim nalogam, organizatorjev in voditeljev, v katere bo ljudstvo moglo staviti vse svoje zaupanje. Zadružna organizacija nam je jamstvo boljše bodočnosti.

D. F. D.

KAKOR TAKRAT, TAKO DANES

Dvaindvajset let je tega, kar sem vrgel ta klic po smotrnem in enotnem delu med narod na Goriškem, Tržaškem, Notranjskem in v Istri. Če so bile posledice vojne takrat strašne, bodo posledice sedanje še stokrat in tisočkrat strašnejše. Upajmo, da bo kmalu konec.

Kakor je bilo treba takrat jasne oriesntacije, tako in če mogoče še stokrat in tisočkrat večja potreba bo sedaj. Tistim, ki bodo takrat izvoljeni od božje Previdnosti, da vodijo usodo našega naroda, bo prav gotovo koristilo, če se bodo znali poslužiti tudi bridkih izkušenj, ki so jih imeli naši kulturni delavci na Koroškem in Primorskem po letu 1918.

Da se dotaknem samo enega važnega problema.

Takrat so bili opustošeni naši kraji ob Soči in na Krasu, od Tržiča do Tolmina. Obnovitev je vršila italijanska država. Kako, to je drugo vprašanje.

Po sedanjih grozotah bo obnovitev nešteti vasi, trgov, mest in javnih naprav neprimerno težja in izvršiti jo bomo morali sami. Kako? Če bo izročena izkušenim in modrim osebam, pojde dobro, če ne pa, gorje oškodovancem.

O tem vprašanju imam iz časa obnove na Goriškem med svojimi papirji dva članka, iz katerih hočem v ilustracijo svojih trditev navesti nekoliko misli.

Vladala je velika zmešnjava. Sestavil se je Odbor vojniš oškodovancev, v katerem sem zastopal naše zadružništvo. Ta odbor se je zelo trudil, da bi prišlo v obdelovanje tega vprašanja več jasnosti.

Julija meseca 1921. je izšel v "Goriški straži" nek precej oster članek in dne 25. julija 1921. sem se v istem listu oglasil, da nekaj reči razjasnim, ker je bil prejšnji člankar tudi mene omenil. Tako le sem med drugim dejal:

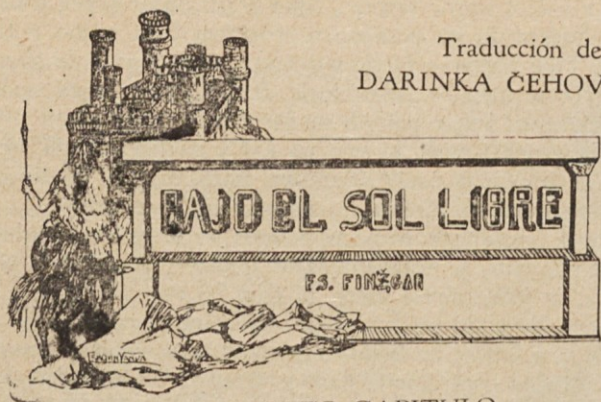
"Stojimo pred tremi pojavi: 1. Najprej so nastale kot potreba časa in razmer stavbene zadruge, ki so se organizirale kot organizacije stavbenih delavcev, torej kot stroge delavske zadruge z omejenim jamstvom. 2. Pod vladno iniciativo (Opomba: Ko je bila zmešnjava že dovolj velika, jo je vlada s to iniciativo zelo nespretno še mnogo bolj povečala. Tega takrat nisem smel napisati!) se sedaj ustanavljajo takoimenovane "Zadruge vojniš oškodovancev", ki po naših pojmi niso zadruge, ampak društva, in imajo popolnoma drug ožji namen nego prve. (Opomba: Ljudje, ki so vladi predložili ta načrt v odobrenje, sploh niso poznali zakonov, ki so bili takrat v naši deželi v veljavi). 3. Te dni se je porodila misel zadruge, ki bi združevale namene obeh prvih, v katerih bi imeli prostora vsi, delavci in nedelavci, nekake "Obnovitvene zadruge".

Vse tri oblike so same na sebi dobre in koristne."

Tu omenjam težkoče in prepire, ki so bili nastali med temi ustanovami in zagovarjam svobodo udruževanja. Nato nadaljujem:

"Posegajmo nekoliko nazaj v leto 1918. Kako je bilo takrat? Domači podjetniki, tudi bogatejši, niso mogli delati, ker ni bilo denarja. Ljudje pa so bili brez strehe. Preplavili so našo ubogo deželo tuji podjetniki. Marsikdo jim je šel na

Traducción de
DARINKA ČEHOVIN

DECIMOSEXTO CAPITULO.

El sol se desparramó por el Propóntide, en el puerto se mecían las barcas de los pescadores y sobre el Bósforo revoloteaban las gaviotas. De pronto golpearon los martillos en el templo de Santa Sofía en construcción. Cien capataces impartieron cien órdenes a mil albañiles.

En lo alto, sobre un muro a medio hacer, se distinguía una larga y delgada figura. Una modesta túnica de lino cubría con sus pliegues su cuerpo seco. La cintura estaba ceñida por un cinturón y la cabeza envuelta en un turbante de lana; la mano derecha se apoyaba sobre un bastón. Era el déspota Justiniano, que había venido a dirigir la construcción de la iglesia. — ¡Santa Sofía! — Unicamente lo acompañaban Pablo Silencioso, el secretario del templo y el poeta de la corte. Tras suyo estaban parados Anatesmo e Isidoro Militano, los más grandes y los más gloriosos artistas arquitectos de ese mundo. El emperador no había cerrado sus ojos en toda la noche. El tesorero imperial había extendido delante suyo un inmenso pergamino en el cual asomaban en espantables hileras los cálculos sobre el dinero destinado a la iglesia de Santa Sofía. En verdad, la pared se acercaba ya a la cúpula, pero el tesoro imperial estaba extenuado. Ochocientos dos centenares de escudos de oro había devorado la obra, que construía Justiniano dedicada aparentemente al honor y gloria de la Divina Providencia, pero en verdad aquel lo hacía buscando sólo su gloria personal. Todas las provincias gemían bajo el yugo de los impuestos, pero el emperador no había acabado aún. Solo, encerrado en su escritorio, forjaba y renovaba los proyectos, pensando dónde encontraría el dinero. A la mañana volaban los rápidos mensajeros hacia todas las ciudades, y por Bizancio los corredores desparramaban la no-

ticia de un nuevo impuesto. Se rebajó la paga a todos los empleados dejándosela en la mitad. La tesorería imperial mejoró, pero los empleados querían vivir; por eso se prendían como sanguijuelas de los prefectos, de los administradores, de los procuradores, de los aduaneros y de la hambrienta multitud y sorbían de ella sus últimas gotas; hubo miles de desesperados que dejaron sus hogares y huyeron a reunirse con los bárbaros o fueron a aumentar las hambrientas tropas guerreras. Pero el endiosado Justiniano, el anunciador de la justicia, no se preocupaba; su ansia de honor no tenía fondo, como el mar.

Mientras las órdenes corrían por la tierra recibidas por millares con blasfemias, porque herían al pueblo hasta la médula, el déspota, envuelto en la humilde túnica, desde encima del muro miraba cómo el cortejo de monjes, diáconos y presbíteros, con el patriarca a la cabeza, traía por el foro de Constantino, en ramilletes de oro, las reliquias, para emparejarlas entre los ladrillos. Se levantó el perfume de las esencias quemadas, resonaron los salmos en honor a Dios, y el humo del incienso se enroscó a los pies del déspota; el cielo miraba airado esa dádiva, era una ofrenda de Caín.

Cuando Teodora veía las mejillas de aquel, que la levantó desde la arena al trono, ensombrecidas, se retiraba. Muchas veces lo aconsejaba inspiradamente y otras sus esfuerzos y su agilidad lo salvaron de intrigas y de aprietos. Pero la eterna frívola no amaba los pergaminos cargados de escrituras ni las largas horas, llenas de preocupaciones y silencios. Ella revivía su vida y su libertad, dejando días íntegros al déspota y su locura.

*

Cuando esa mañana volvió de los huertos, donde descubriera a Azbad, estaba de buen humor. Los chismes y las intrigas eran sus diversiones más gratas. Hasta algunos espías nacionales estaban bajo su mando y no temía, envuelta en un traje de mendiga, recorrer de noche las calles, espionando y delatando.

Cuando la llevaron, los eunucos de la corte, media dormida, en la litera perfumada después del baño y se acostó como de costumbre después del desayuno, pensó en la manera de herir a Azbad y a Irene.

No estuvo mucho rato tendida entre los terciopelos persas; a su alrededor las pálidas esclavas pantallaban unas leves brisas sobre su cabeza. Golpeó con sus manos y la rodearon las cortesanas; una hora más tarde, iba a través de los viñedos hacia el mar con un pequeño acompañamiento; Irene también formaba parte de él. Se embarcaron en una hermosa nave

“limanice”. Izvrševala so se dela brez vsakega zdravega okusa. Pa kdo je gledal takrat na okus! Izvrševala so se pa tudi vsakovrstne nepravilnosti. Vse na račun vojnih oškodovancev.

Domači zidarji so se tedaj pričeli organizirati. Vsi smo tačas ta pojav pozdravili z veseljem. Prosil so tudi “Goriško zvezo”: za svet in denarno pomoč. “Goriška zveza” se je takrat sama nahajala v težavnem položaju in njeno tedanje vodstvo si ni hotelo nahrbiti še novih težkoč. Sveta je bilo malo, denarja pa nič. Kaj čuda, da te nove zadruge ne odgovarjajo povsem najnovejšim idealom!

Podjetni zidarji pa niso nehali in število novih zadrug je naraščalo. Ker so nujno potrebovale močnega ustanovnega kapitala, so morali člani položiti visoke deleže. Na širše mase takrat ni bilo mogoče računati, ker je bila masa topa, brez voditeljev, brez pobud. Edini pogrešek je bil ta, da pri vsem ustanavljanju ni bilo pravega zadrugarja. Kdo je temu kriv? Ali smemo zato danes metati kamnje na vse organizirane domače delavce brez razlike? Ali jim smemo zameriti, če so pri tem imeli tudi svoje dobičke? Zakaj bi le domačim zavidali, tujcem pa ob enem dajali?

Ko so bogatejši podjetniki opazili, da pridobivajo te zadruge vedno več tal, so se oprijeli tudi oni zadrugne oblike za svoja podjetja. Proti temu so pa pričele prave stavbne za-

druge že same nastopati. Takrat se je zbudila misel, naj bi se vsi slovenski podjetniki, slovenska podjetja in vse slovenske stavbne zadruge združile pod enim klobukom z narodnim trakom. Razni poizkusi so se ponesrečili, sama narodnost danes ne tvori dovolj močne vezi za najrazličnejše elemente, najrazličnejših nazorov in najrazličnejših interesov. Ljubezen do naroda mora biti dejanska. Kdor pa išče le lastne koristi, ta je kaj slab rodoljub.

Nekatere stavbne zadruge so se le oprijele misli centralizacije. Prišli so nekateri njih zastopniki do “Goriške zveze”, ki je po okrožnici povabila vse te zadruge, naj ji pristopijo, z namenom da bi zanje ustanovila poseben avtonomni odsek....”

Zares se je s pomočjo naše Zadrugne zveze nekaj časa po objavi tega članka ustanovila Zveza stavbnih zadrug. Pogoj za sprejem je bil, da se zadruga podvrže nadzorstvu naše Zadrugne zveze. S tem smo takrat tudi precej nerednosti preprečili in marsikoga rešili poloma. Neresne zadruge so morale likvidirati, kjer se je pa pošteno delalo, tam so delo nadaljevali in radi naše Zveze pridobili na zaupanju.

Drugo stran obnovitvenega vprašanja razsvetljuje članek, ki sem ga napisali za “Goriško stražo” dne 31. avgusta 1921.

David Doktorič.

Sobre el césped cubierto de margaritas . . .

que se movía ligera, bajo los ágiles dedos de los marinos griegos, enfilando su proa hacia el Mar de Mármara; pasaron bajo el Cuerno de Oro. Pronto desaparecieron las poderosas construcciones reemplazadas por casas bajas; donde no había desembarcadero se veía alguna que otra cabaña de pescadores. Una fresca brisa soplaba de Tracia; murmuraban los enhiestos pinos; los blancos almendros perfumaban; por las rocas trepaba la hiedra; las hojas acorazonadas se movían alegremente. La nave se dirigió hasta la mitad del camino a "Arizokerato", al lado de la muralla de Teodosio y desapareció; llegaron al campo de Marte, en las afueras de la ciudad, donde estaban reunidas las grandes tropas y los ejércitos palatinos. Oyeron el entrec chocar de las armas, los huecos golpes sobre los escudos, el vibrar de las cuerdas de los arcos y el silbar de las flechas.

Era una gran maniobra militar.

Teodora ordenó atracar en la costa. Las cortesanas bajaron y siguieron a la emperatriz a un florido bosquecillo de adelfas y laureles.

Sobre el césped tachonado de margaritas, las esclavas extendieron alfombras y la emperatriz se acostó en la sombra fresca con el gesto displicente de una sencilla pastora. Cuando coronaba su cabeza la diadema, cuando la púrpura rodeaba su cuerpo era orgullosa, inalcanzable. Pero todas las ceremonias cortesanas, toda la soberbia, la áurea diadema y los respetuosos besos de los cortesanos sobre su escaarpín recamado con piedras preciosas no podían cambiar su sangre, que bebió en el pecho de su madre mientras esta descansaba entre las funciones del hipódromo. A veces surgía con terrible ímpetu la nostalgia por la dejada vida; entonces se apartaba de todas las cortesías; se libertaba de todas las ceremonias; vivía un segundo sin diadema y sin púrpura.

Teodora envió a un eunuco hasta donde se hallaban las tropas a ordenar al "magister equitum", Azbad, que se presentara allí.

Antes que pudiera volver el veloz mensajero resonaron los cascos a cincuenta pasos del bosquecillo, desmontó el jefe y se acercó al campamento de las cortesanas.

Irene estaba sentada cerca de la emperatriz y con sus suaves dedos se alisaba los bucles. — "¡Señora, Azbad se acerca!"

Con gesto de deliberada indolencia entreabrió sus párpados y sonrió. — "¡Que venga!"

Se acercaba despacio, con paso marcial. De debajo del yelmo corrían gotas de sudor. La desgraciada noche, la obstinación de Irene y la risa de la emperatriz lo habían mortificado; se dirigió al ejército como un diablo y las tropas y los oficiales debieron trabajar y pelear desde la aurora.

Irene enrojeció y en un segundo volvió a palidecer. El corazón le golpeaba en el pecho, espantado de miedo. Bien sabía como estaba enojado Azbad por haber rechazado su pe-

dido, después de estrujar y tirar su carta. Sólo una vez levantó sus ojos y miró sus mejillas. Pero se encontró con una mirada tan terrible, en la cual ardían la ira, el deseo, el amor y la venganza que se volvió y murmuró a la emperatriz: — "¡Azbad espera!"

"¡Proskinesis!" Dijo en voz alta y alargó su pequeño pie, asomó de debajo de su túnica la amatista engarzada en el broche del escaarpín.

Azbad se arrodilló, tocó con la frente el pasto y besó con labios reseco la piedra en el pie de Teodora.

"El siervo tiembla por el inmerecido honor de estar delante de la santa emperatriz y espera sus órdenes."

Teodora no movió sus ojos para mirar a Azbad. A través de sus párpados entrecerrados miraba sombría el rostro de Irene y aguardaba su presa como una ave de rapiña. Después de un corto silencio dijo:

"¡Traje aquí a Irene para que te castigue, porque inútilmente te esperó anoche, infiel!"

Sólo para observarlos cayeron sobre los mortificados los afilados puñales de Teodora, por su mejilla se expandió una alegría infernal.

Dos corazones se estremecieron bajo su mirada: uno como una palomita ante un cuchillo envenenado, el otro como Fobos, el perro de Marte, cuando su dueño cortaba una varilla de metal. Azbad se mordió el labio, hasta sangrar, Irene levantó una plegaria en su corazón: ¡Kriste eleison! Ni sospechaba que la emperatriz había descubierto a Azbad en el huerto. Estaba segura de que el mensajero había sido desleal y que servía tanto a Teodora como a Azbad. El jefe de la legión palatina hubiera deseado desvainar su espada y hundirla en ese corazón que se reía y se divertía con el martirio, hasta hundirlo en la tierra. Pero debía inclinar humildemente su cabeza.

"¡Cristo Pantócrato pague la inmensa bondad de la gran emperatriz!"

Irene, pálida, se volvió hacia Teodora. Sus temblorosos labios pedían como un gusanillo en el polvo: — "¡Perdón, señora, perdona a mi corazón!"

"Trae, magister equitum, dos centurias y muéstranos unas maniobras militares. Una que la dirija Iztok, la otra dirígela tú, para que Irene pueda mirarte y para que la emperatriz observe los adelantos del oficial bárbaro. ¡Pero supón que no estamos! ¡Adelante!"

*

El eco de los cascos se amortiguó en la arena y en la hierba. Irene se acercó a Teodora, tomó su mano y la besó; de sus ojos caían lágrimas.

"¡Ten piedad, gran emperatriz, piedad, todopoderosa señora! ¿Por qué me martirizas?"

De nuevo se encendió en la cara de Teodora el rayo de infernal alegría. Con todo suspiró. Como si una pálida luz resplandeciera lejana y recordó a través de la terrible oscuridad cuando ella era como Irene. Se despertaba su piedad, extendió su mano y acarició el dolorido rostro de Irene.

"¡Criatura, no negarás a tu señora el derecho de jugar un poco!"

Una irrefrenable tristeza se apoderó de Teodora, abrazó a Irene, tomó su cabeza y besó ardientemente sus inocentes ojos, como si el diablo quisiera beber esa clara luz de un alma pura, o como si quisiera recuperar cuanto había perdido en los terribles embates de su vida.

Cuando las cortesanas vieron cómo Teodora acariciaba a Irene, se despertó en sus almas la flor más común que pudiera cultivarse en una corte cargada de envidia. Habían despreciado a Irene por su gran belleza, y eso era motivo más que suficiente para ser sus enemigas. Como no molestaba a ninguna, a ninguna se le cruzaba por el camino y no trataba de conquistar, como ellas, a algún entrometido jefe o patricio, le pusieron el nombre de "el monje de la corte" pues no podían chismear sobre ella. La misma Teodora se burlaba de ella

durante las comidas o en los paseos vespertinos y le preguntaba si ya imaginó a que gobernante señalaba la apocalíptica cifra 666. Así que los besos de hoy encendieron una hoguera en sus corazones y en un segundo tuvieron todas el mismo pensamiento: echarla de la corte.

Teodora, sumergida en hermosos pensamientos, apoyó en silencio su cabeza sobre la palma de la mano. Nadie se atrevió a hablar. Las blancas manos de las cortesanas cogían las pequeñas margaritas y desmenuzaban sus ojitos amarillos entre los finos dedos. Pero sucedió algo antes de que el peso, que se enseñoreara de todos los corazones, fuera insoportable. De ser más largo el silencio hubiera sido demasiado martirizante. Se oyeron los preparativos de las tropas para las próximas maniobras, que se dirigían con ágiles, sonoras pisadas por el campo. Teodora se levantó y se dirigió a través del bosquecillo de adelfas hacia el borde de la espesura de donde se veía al campo. Azbad había elegido a los mejores guerreros, tanto viejos como jóvenes, envió a un centenar a buscar caballos, alineó a los guerreros según su condición, para mostrar a la emperatriz dos completas legiones en miniatura.

La potente voz de Azbad resonaba rápida y breve como golpes. Los soldados se movían siguiendo las órdenes, seguros y ágiles, como un sólo cuerpo incansable. Después de recorrer todo el campo con distintas marchas formaron sobre sus cabezas de escudos un techo, se lanzaron rápidamente hacia adelante como si fueran a golpear al enemigo, retrocedieron paso a paso, se entusiasmaron y se lanzaron contra el supuesto enemigo. Los reunió Azbad para empezar otras maniobras especiales: pusieron los blancos y se ordenaron los honderos, los flecheros, los lanceros, atacaron con flechas, hondas y espadas. Teodora se ensimismó completamente en lo que hacían los soldados y no habló ni se movió de su banquito de seda que se amacaba sobre finos tirantes artísticamente labrados en marfil. Era de oscuro origen, sin embargo corría por sus venas la sangre de los poderosos romanos para los cuales las acciones guerreras eran la mayor diversión y la cumbre de la gloria. Había pasado días íntegros en el hipódromo, admirando las maniobras de los soldados y los jugadores.

Las tropas se cansaron y Azbad ordenó descanso.

Entonces se levantó Teodora, su frente oscureció.

“¡Los siervos no deben descansar ante su señora! ¡Adelante!”

Casi gritó, y el eunuco de ligeros pies transmitió la orden a Azbad.

Las legiones se separaron cada una hacia un extremo del campo. Iztok mandaba a gigantes godos entre los cuales figuraban una veintena de eslovenos. Su yelmo y su coraza de plata refulgían bajo el sol. Irene lo reconoció recién en este momento, si bien sus ojos hacía mucho tiempo lo buscaban, confundidos, entre las tropas. Teodora se olvidó de él porque estaba demasiado absorta en los preparativos militares. Pero ahora el joven bárbaro ágil y maravilloso en su uniforme guerrero se colocó a la cabeza de la tropa.

En correcto griego y con cierta entonación extranjera dio sus órdenes.

“Izteki!” dijo en voz alta la emperatriz y se volvió sorprendida hacia Irene.

Irene gorgoteó. Sintió que se le ruborizaban las mejillas y se asustó y disgustó de sí misma. ¿Por qué el eunuco? Se encendieron los ojos de la emperatriz, con la incomprendible intuición femenina, había visto al alma de Irene hasta el fondo. En un instante forjó su plan.

“Que Azbad baje de su caballo y encabece la segunda tropa!”

Nuevamente corrió el eunuco hasta el magister equitum.

“Que tus amantes prueben su poder, Irene, para mi mayor diversión!”

Irene miró suplicante a Teodora y bajó los ojos avergonzada.

“¡Monje cortesano, que hermoso eres cuando sientes ver-

güenza!” — Y la emperatriz lanzó una sonora carcajada.

Las falanges se movieron. Por sobre sus cabezas refulgían las pequeñas hachas que usaban en las maniobras en cambio de espadas. ¡Escudo tras escudo como un muro! Cuando Iztok se volvió hacia la otra falange, que dirigía Azbad, un propósito se afirmó en su alma.

“¡Una vez te he vencido en el hipódromo! ¡Hoy también lo haré!” — “¡Adelante, a la carrera!”

Bajo los pies de los gigantes godos se estremeció la tierra y la falange se adelantó, con Iztok a la cabeza, como una flecha disparada contra las tropas de Azbad. Pero Azbad era un jefe precavido y hábil. Con cortos, rápidos pasos dirigió a los suyos, aún por un segundo no se movió la pesada multitud. Esperó que se acercara Iztok, ya los separaban apenas si unos pasos; Azbad gritó, su tropa se separó vivamente para golpear los flancos del enemigo. ¡Demasiado tarde! Lo mismo había pensado Iztok. Las tropas golpearon una contra la otra. Los escudos entrechocaron; por encima de sus cabezas se sintió el ruido de las hachas; la rápida tropa de los godos al mando de Iztok venció a la de Azbad, y esta se movía en retirada a derecha e izquierda.

Los ojos de Irene acompañaban a Iztok y con su mirada se divertía Teodora, que ahora observaba pensativamente su cara como si fuera un salto guerrero.

Cuando Irene vio la derrota de Azbad, aplaudió sonoramente con las manos y todas las cortesanas la miraron, Teodora se felicitaba y murmuró a media voz: — “¡Pequeño monje, Iztok desenreda el apocalipsis!”

Estaba de espléndido humor y le divertía la intriga de Irene, que no sabía que contestar, pero sentía sinceramente la imprudencia de haber expresado su alegría por la derrota de Azbad y la victoria de Iztok.

Los esclavos extendieron por el suelo manteles de lino y depositaron sobre ellos, en fuentes de plata, perdicés asadas y frías, melones, dátiles, moras y uvas secas.

Teodora ordenó que los soldados regresaran a sus casas después de convidarlos con frutas y con vino. A Azbad e Iztok los invitó a acercarse a ellas.

¿Cómo era posible que el bárbaro, el pagano, se sentara alguna vez a comer con la emperatriz!

Las cortesanas se horrorizaron, pero como conocían a Teodora aplaudieron sus decisiones.

Iztok no sabía adonde lo llevaba Azbad. El jefe no se atrevía a descubrir el secreto. Le dijo que eran unas jóvenes griegas, que él había mandado a buscar las viandas y frutas y que lo invitaba a él también por su magnífico comportamiento en la lidia. Así le mintió Azbad de palabra; desde su corazón se levantaban blasfemias y juramentos, promesas de aniquilar a ese competidor de su gloria cortesana.

Iztok, en el primer momento, no reconoció a nadie. La emperatriz, con su nimbo de esplendor y su diadema, que había visto en el hipódromo y en la corte no era esta sencilla señora, ¿tal vez la esposa de Azbad? Se tiró el escudo, se sacó su yelmo y se tendió en el verde pasto.

“¡Irene, convida al héroe! ¡No te compadezcas de él!”

Así habló la emperatriz a Irene, que se levantó humildemente y ordenó al eunuco que ofreciera a Iztok la comida de las fuentejillas de plata. Teodora miró a Azbad y a ella a la vez, y le señaló con la cabeza: “¡Ve! ¡Observa!”

Cuando Iztok se volvió y se encontró con aquellos magníficos ojos, que lo acompañaban en las silenciosas noches, que se habían apoderado de toda su alma, tembló como si hubiera visto el espectro de una diosa de su patria. Su mano soltó al trocito de melón que sostenía; sus labios se entreabrieron y temblaron suspirando: “¡Irene! ¡Irene!”

“¡Descansa, centurión, dirígete muy bien!”

Irene le hablaba en esloveno. También su voz temblaba y no podía mirarlo en los ojos. — Iztok, como en sueños, cruzó sus brazos y suspiró.

Azbad hizo crujir a sus dientes.

OPAZOVALEC

V SEPTEMBRU se bo vršila vsakoletna PRIREDITEV "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA". Prijavite oglase za programsko številko. Prispevajte dobitke za srečolov!

† ANICA JURISIČ

je 18 letna zapustila svoje žalostne stariše. Bolehala je že dalje časa na grlu. Zastonj je bilo vse prizadevanje zdravnikov. 31. marca so se ji iztekli dnevi in je lepo z Bogom spravljena vdano zatisnila svoje oči v cvetu let.

Mnogi rojaki so jo spremili na pokopališče na Avellanedi in ji tako na njeni poslednji poti dokazali svoje spoštovanje,

ki si ga je Anica znala pridobiti s svojo ljubeznjivostjo.

Mati pokojnice je Filomena r. Počkar iz Ravni pri Sežani, njen oče pa je doma iz Dalmacije. Stariši imajo na Dock Sudu gostilno, kjer se vedno zbirajo mnogi naši rojaki.

† Sestra Alojzija, znana po svoji plemenitosti vsem našim v Aleksandriji, je

PRI MARIJI V LURDU.

Zbralo se nas je 30. maja kakor menda še nikoli prej, čeprav je naš lurški shod vsako leto nekaj lepega. Zgrinjale so se množice. Obrazi iz vseh strani, katerih nemara že leta nisi videl.

Tamle sta se srečala znanca, ki sta si pred 12 leti zadnjč roke podala kdo ve kje v deželi pri trganju koruze. Tamle se pozdravljata znanke, ki se nista videli več od tedaj, ko sta se razšli iz ladje. Danes imata že vsaka svojo družinico. Spet tistale dva sta si rojaka iz iste vasi, pa se še nista v Ameriki videla...

Tako je lurški shod polen nepričakovanih srečanj vsako leto. Saj je, kot da bi šli romati na Sveto goro... Saj res: na Sveto Goro! Kje pa je svetogorska zastava? so se začudeni spraševali ljudje. Mnogi so s prav posebno željo prišli, da je

"¡Devana se apiadó de mí, oh dioses!"

Entonces pareció que el esloveno se despejara. Irene se separó de él con un gesto rápido, el centurión se volvió y fijó su mirada en Teodora, que lo hipnotizaba con aquella misma que le había dirigido en el hipódromo, desde su palco, como en el palacio desde su trono.

La reconoció. Cayó delante suyo y pidió en correcto griego:

— "¡Piedad, señora, para tu pobre siervo!"

Teodora se volvió friamente hacia Azbad y dijo desganadamente:

"Buen maestro tiene el esloveno y grande es su voluntad y su orgullo."

postala 2. sept. žrtev prometa. Povezil jo je kamijon.

Jugoslovanska vojska v filmu je lepo uspelo delo, ki ga sedaj že predvajajo po širnem svetu. Film je bil delan v Egiptu in je sedaj na potu kot naša propaganda ob enem s filmom "Širom Jugoslavije".

TRAGEDIJA SLOVENSКИH UMETNIKOV

Brez vsake sodne razprave so bili ustreljeni pesniki: Miran Jarc, Ivan Čampa, Vinko Košak, Ivan Reb, Dušan Podgornik in inženir Anton Stebji.

Internirani so profesorji ljubljanske univerze: Dr. Zviter, Dr. Vogelnik in Marija Borštnikova.

Dalje so internirani: Juš Kozak, Ferdo Kozak, France Bevk, Franc Albrecht, Tone Seliškar, Ludvik Mrzel, Franc Vednik, Lojze Udovč, Milena Mohoričeva, Niko Pernat Drago Vidmar, Janez Vidmar, Ljubo Ravnikar, Milan Sever, Bojan Stupica, Slavka Severjeva, Josip Zemljak, Rudolf Kiovskej, Viktor Smolej, Silvo Torker in Ciril Vidmar.

Ustreljen je bil tudi slikar Hinko Smrekar interniran univerzitetni profesor dr. Kidrič.

Postrelili ali internirali so torej skoraj vso mlajšo generacijo slov. pisateljev in pesnikov.

OBSOJENI

na dosmrtno ječo v decembru: Alojz Vodnik (v odsotnosti) r. 1909 v Ljubljani; Jakob Požar, r. 1899 v Sv. Petru na Krasu; Anton Mehle, r. 1911 v Veliki Bočni (v odsotnosti); Valentin Marušič r. 1924 v Ljubljani; Vladimir Stepišnik r. 1907 v Ljubljani, uradnik (v odsotnosti); Stanislav Zakrajšek, r. 1921 v Lanišću; Ivan Filipič, r. 1912 v Podlipi; Anton Steiner, r. 1908 v Groblju, želimlje (v odsotnosti); Ignacij Pajk (kovač) r. 1904 v Stični; Alojzij Zajc student medicine, r. 1919 u Dubrovici (v odsotnosti); Ivan Kmet, študent medicine, r. 1906 u Ribnici; Au-

ton Majnik, učitelj, r. 1907 v Volčah; Filip Tekavec, r. 1912 v Ribnici.

NA SMRT JE BIL OBSOJEN

JANEZ MARINŠEK iz Grosuplja, na dosmrtno ječo pa njegovi sodelavci v propagandi proti vsiljivemu tujcu Zora Klemenc r. Peršič iz Moravske vasi in Rudolf Bukovec iz Krta ter Rudolf Rogelj iz Businje. Obsojen je bil tudi Milan Kermelj iz Cerknice, Ivan Jelani iz Mojstrane, ki sta bila na potu Italijanom v Cerknici.

POSTA V LJUBLJANSKI POKRAJINI

21. dec. je bilo javljeno, da je spet začela obratovati pošta v 69 krajih. To pomeni da so četniki zmešali ves red in imajo Italijani strašnega posla, da spet obnove redno življenje. Nič pa poročilo ne pove, kateri so tisti kraji.

BITKA MED SLOVENSКИMИ ČETNIKI IN MILIČNIKI NA KRASU

Na kraški planoti, ki se razteza od štanjela preko Komna in dalje proti Kostanjevici so razvrščene manjše skupine slovenskih četnikov, ki prizadevajo Lahom mnogo preglavic. Pred kratkim je prišlo do hujšega epopada v dolini Raše med vasico Kodreti in štanjelom. Nekaj desetih italijanskih črnosrajčnikov je bilo ubitih. V tem odseku delujejo četniki zlasti okrog občine Štjak in dalje po vrhovih nad Podrago. Po nekaterih zanesljivih vestoh vodi slovenske četnike aktivni kapetan jugoslovanske vojske po rodu Srb.

NA ŠTAJERSKEM

V začetku meseca decembra so se močno razvile udarne akcije slovenskih četnikov na POHORJU. Četniki so navali na kemično tovarno v RUŠAH in nekatere objekte docela porušili. V HALOZAH deluje močan oddelek četnikov, ki prizadeva zlasti prusijaškim naseljenecem v tem okolišju veliko preglavic. Gestapoveci se zaman trudijo, da bi njihovo delo preprečili.

vidijo. Tamle je ena zastava. Ta je brezjanska. Kako lepa, kako čudovito mil je Marijin obraz in ti okraski zastave... A kje je svetogorska?

Ura je minevala. Odmolili smo že rožni venec. Napolnil se je prostor. Zastava brezjanske Marije je šla na čelu procesije in oglasila se je pesem. Preveč je bilo naroda, da bi se mogli vsi zložiti v dvostopno procesijo. Saj nas je bilo čez tisoč; Slovencev gotovo več kot 600. Ko smo se vrnili je pa že stala svetogorska zastava na svojem mestu. Tisti, ki so je nosili v Lurdu, so imeli smolo. Pred nosom se jim je iztiril tramvaj in potem niso mogli nikjer dobiti mesta, ker vsa vozila vozijo prenapolnjena.

To pot smo se srečali v Lurdu z Nemci. Šmentana stvar vendar, smo porekli, ni v cerkvi nas ne puste na miru. Še v Lurdu so nam prišli na glavo. Po neki pomoti predstojnika cerkve sta se vršili isti dan obe romanji. Pa smo se kot pravi kristjani razvrstili. Najprej so morali Nemci na nas čakati, potem smo morali pa mi pohiteti. Oni so imeli cerkev, mi pa votlino v kateri smo naše romanje začeli in končali. Malo smo pohiteli in smo bili zadovoljni mi in menda oni tudi. Marija ima pa v svojih rokah naše prošnje. Saj smo vsi molili za pravičen mir in za rešitev svojega naroda. V tem pa mi Slovenci pač lahko zaupno dvignemo našo prošnjo. Saj je bil naš narod skozi vsa stoletja tako globok v pobožnosti do Marije. In tudi mi Slovenci, tukaj v Argentini smo storili nekaj, da bi našo prošnjo tudi v dejanju podprli. Saj smo posvetili Mariji dve prelepi zastavi, ki naj oznanjata med nami Marijino čast med Slovenci ter naj podpirata naše prošnje za naše trpeče brate.

NA GORENJSKEM

delujejo močni četniški oddelki zlasti v bohinjskem kotu in po hribih ob jugoslovansko-italijanski meji od Žirov pa vse do Železnikov.

KAJ PRAVIJO SLOVENCZI IZ LJUBLJANSKE POKRAJINE O LAHIIH

Iz pisma, ki smo ga prejeli iz Slovenije posnemamo tole: „najbolj sovražni so nam fašisti iz goriške pokrajine. To so dolgoletni šovinistični preganjalci Slovencev in zatraci vsega kar je slovensko. Njihovo središče je v Trstu. Najbolj strupena in zagrizena je fašistična masa, ki je ne zadržujejo nobeni človečanski ali politični oziri v sovraštvu do Slovencev. Kadar jim je dana prilika, da dajo duška svojim nagonom, so kakor zveri. Ko so pokopavali neko fašistovko v Ljubljani so vpricho pogrebnega spreveda pretepevali ljudi. Po pogrebu so odšli v šiško in tam z bencinom polili in zažgali slovensko knjižnico. V lokalu Daj-dam, v kavarni Evropi in Emoni so popolnoma uničili vso opremo: ogledala, marmorne plošče, šipe itd. Razmetali so zaloge in odšli na univerzo, da bi tam pretepeali študente. K sreči ni bilo tam nikogar, zato pa so pridno streljali. Za nameček so ustrelili še 15 talcev za eno samo žensko.

Visoki komisar Grazioli se je spočetka strahovito hlinil Slovencev, ker je mislil, da homo Lahom kar padli v naročje od veselja, da so nas „odrešili“ izpod Srbije. Ta krvnik Slovencev ni mogel razumeti, DA NAM JE BILA JUGOSLAVIJA DOMOVINA, V KATERI SMO SE KLJUB NEKATERIM NOTRANJIM TEŽAVAM, PRAV DOBRO POČUTILI IN SI NISMO PRAV NIČ ŽELELI KAKE „OSVOBODITVE“. Spočetka se je komisar skušal oprijeti duhovščine, ker ga je zapeljala misel, da sta nam Vatikan in Kvirinal precej istoveten pojem.

Mogočno osvobodilno gibanje generala Draže Mihajlovića je zajelo skoro vso Slovenijo...

NA NANOSU

so dobili začetku decembra četniki pomoč zlasti v oficirjih in podoficirjih. Čisto vojaške akcije vodi sedaj v tem področju neki srbski oficir, medtem ko je politična akcija v rokah domačinov. Nanoški četniki pogostokrat napadajo vojaške transporte, ki prihajajo po Vipavski dolini proti Postojni. Trg št. VID je ves ograjen z žico in polen laškega vojaštva in milice. Drugi oddelki četnikov je zelo aktiven v brdih Vipavske doline nad vasjo PODRAGA pri št. Vidu. — Četniki na SNEŽNIKU so se zopet pomaknili v območja Reške doline in stalno ogrožajo železniški promet št. Peter na Krasu—Reka. Močan je tudi oddelki četnikov ob cesti med Postojno in Planino pri Rauberkomandi.

ZARADI KRŠITVE PREPIŠOV

o prehrani in preskrbi je bilo v mesecu decembru 1942 obsojenih nekaj sto ljubdenarne kazni od 500 do 5000 lir. V konljanskih trgovcev in obrtnikov na razne centracijskem taborišču je umrl dr. IVAN RUDOLF, odvetnik v Konjicah.

OSVOBODILI SO VLAK RUSKIH UJETNIKOV

V Hercegovini v mestu Stolac je dalje časa stal vlak ruskih ujetnikov, katere so imeli na potu v Grčijo, kjer naj bi delali utrdbe. Zvedeli so zanje četniki. Ustavili so vlak, pobili spremljevalce v kolikor niso zbežali, oprostili so ujetnike, ki so z velikim veseljem stopili v vrsto četnikov.

IZ LJUBLJANSKE POKRAJINE

General Gastone Cambara je prevzel vrhovno voveljstvo nad italijansko okupacijsko armado — zamenjal je v tej funkciji zloglasnega fašističnega krvnika Maric Robetti-a.

ALOJZ JAMNIK je v mesecu novembru postal komisar občine DOBROVA. — MILOŠ GABRIJAN je bil imenovan v decembru 1942 za župana mesta KOČEVJE in okolice Kočevja. — JOSIP LIKAR je bil v mesecu decembru 1942 imenovan za komisarja v občini KOSTANJEVICA. — Enriko Ashaghi, fašist, je imenovan v RIBNICI za komisarja v zameno Marka Rudeža. — Mario Reschnigg je imenovan za komisarja v MOKRONOGU v zameno Franca Majcena. — ANDREJ GUSTIN je imenovan za komisarja občine FARA v zameno Mataja Bukovca.

NEKAJ LJUBLJANSKIH

Bizoviške perice onkraj mestne meje naprošajo mestne gospodinje, naj bi prišle v petek popoldne na mejo po oprano perilo in zaradi razgovora o prevzemu perila v pranje. Gre do naj po Poljanski in Litijski ulici naravnost do meje.

Gostilna Marinšek, Prečna ulica: Cenjene goste opozarjam, naj si jedilni pribor prinesejo s seboj, ker mi je že vse zmanjkalo, za kupiti ga pa ne dobim.

Vse pridelovalce pšenice, rži, soržice, ječmena in lanu opozarja mestni gospodarski urad, da morajo po naredbi Visokega Komisarja naznaniti letošnji pridelek; prijavnice dobe v mestnem kospodarskem uradu v kmetijskem odseku, soba št. 35 v II. nadstropju, Beethovnova ulica št. 7.

SMRTNA NESREČA V JULIJSKIH ALPAH

22-letni Anton Tomažin, 21-letni Jožef Vodišek in 20-letni Janez Kovač, vsi trije iz Jesenic, so se odločili za plezalno turo na špič, ki je znan po svojih strmih nah. Ko se drugi dan niso vrnili, so se odpravili za njimi reševalci. Našli so vse tri mlade plezalce v prepadu. Tomažin je bil nevarno ranjen, njegova dva tovariša pa sta bila mrtva. Reševalci so imeli zelo težak opravek, da so ponesrečence spravili v dolino.

KORPORACIJE (ZBORNICE)

V mesecu decembru se je sestala v Ljubljani korporacija svobodnih profesij in umetnikov za Ljubljanski pokrajino. Predsednik je bil inž. Pirkmajer, odbor pa Dr. Andrej Kuhar in Stanko Knez, pod-odbor za pravo in trgovino; Dr. Anton Rajc in dr. Kmet, pod-odbor zdravnikov; Ing. Boleslav Likar, tehnični pod-odbor; Dr. Branko Vrčon in prof. Saša šantelj, pod-odbor umetnikov.

SLOVENSKA AKADEMIJA DOBILA NOVO VODSTVO

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, naša najvišja slovenska kulturna ustanova, predstaviteljca vsega našega znanstvenega delovanja, je dobila te dni novo vodstvo. Visoki Komisar Emilio Grazioli je imenoval v smislu pravil novega predsednika Slovenske Akademije znanosti in umetnosti prof. Milana Vidmarja, za tajnika pa zastopnika slovenske filologije prof. dr. Ramovša Franca.

Prvo vodstvo slovenske Akademije znanosti in umetnosti z g. prof. dr. Nahtigalom na čelu je dopolnilo svojo nalogo, ki je bila združena z ustanovitvijo te visoke kulturne ustanove, ki se s svojim delom uveljavlja doma in v inozemstvu.

VPISOVANJE NA LJUBLJANSKO UNIVERZO

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal odredbo, ki določa red vpisovanja na ljubljanski univerzi. Pričeni z akademskim letom 1942-43 je omejen vpis na ljubljansko univerzo na one dijake, ki so bili pred 1. aprilom 1941 pristojni v Ljubljanski pokrajini.

† JERICA ZEMIĀANOVA

..Po daljšem trpljenju je na večer pred Velikim šmarnom umrla v Leonišču ga. Jerica Zemljanova. Njena smrt je vzbudila med ljubljanci, še prav posebno pa med številnimi njenimi bivšimi gojenkami, iskreno obžalovanje. Izgubili smo odlično gospodinjo, prvovrstno vzgojiteljico.

CENA JUGOSLOVANSKIH BONOV SE DVIGA

Cene na borzi veljajo za najbolj občutljivi barometer javnega mnenja, ker pride v njih takoj do izraza vsaka najmanjša sprememba — zaupanja ali nezaupanja. Po tem merilu so izgledi Jugoslavije za bodočnost izvrstni:

V svoji rubriki "Foreign Bonds" pri naša 8. maja New York Times cene bonov Blairovega posejila "Serbes, Croats and Solvenes": 15 in pol do 17 3/4. Zadnja cena 17 3/4. Ti boni so ob času napada na Jugoslavijo veljali komaj 3 dolarje.

V VOJNO UPRAVO SO MORALA PODJETJA

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov. Ljubljana: tvrdka Vojnovič in Comp., tvornica železnih vijakov in kiska, Ljubljana-Vič; tovarne kranjskega lanenega olja in firneža Hrovat in Comp., Ljubljana; usnjarna I. Lavrič, št. Vid pri Stični; tovarna usnja in usnjenih izdelkov "Indus" d. z. o. z., Ljubljana; Mokronška tovarna usnja d. z. o. z., Mokronog; in tovarna "Saturnus" d. d. industrija pločevinastih izdelkov, Ljubljana.

IZ ŠENT VIDA PRI VIPAVI

Tam pod sivim, ponosnim Nanosom, v večno zeleni, sončni Vipavski dolini in prav v njenem gornjem delu je bil rojen eden izmed največjih slovenskih junakov v teh težkih in trpljenja polnih časih. Trgovcu Francu Premrlu, bratu slovenskega glasbenika Stankota Premrla se je rodil 1. 1919. v št. Vidu pri Vipavi sin Janko. Vzgojen v strogo nacionalnem duhu, prežet jugoslovanske misli, je rasel šentvitski fantič in se krepil umsko in telesno. Ko je dospel, ga je sama usoda posadila na čelo vseh nacionalnih akcij proti laškemu nasilju. Pridno je prenašal slovensko čtivo od hiše do hiše kot tihotapec, organiziral svoje tovariše in jih pripravljaj za odločilno uro.

Na veliko noč 1942 so vdrli fašistovski razbojniki v očetovo hišo, skoro do smrti pobili očeta, Janka pa odvedli s seboj. Pozneje so zažgali očetovo hišo, odpejajali očeta nekam v južno Italijo, mater in otroke pa nekam v severno Italijo.

Janko je prišel pred preki sod. Obsojen je bil na smrt v Rimu. Na sam večer pred usmrtitvijo je iz ječe pobegnul, prepotoval vsot Italijo in se vrnil na svoj kršni, ljubljani Nanos, kjer je danes strah in trepet laških razbojnikov kot poveljnik najmočnejše četniške posadke. S svojimi četniki je izpraznil laško municijsko skladišče nad Hraščami.

IZ GORICE

NOVI GROBOVI. — Na TABORU v Motespino je mirno v Gospodu zaspala 92-letna I. Kavčič iz ugledne družine.

Razumna gospodinja in skrbna žena je vse svoje dolgo življenje neutrudno delala za svojo družino in dom. Naj se spočije v Bogu! — Na LOKVAH nad čepovanom je legla v prezgodnji grob okrog Marena, iz znane Vinklerjeve hiše. Za 30 let stara Ivanka Vinkler, poročena pušča moža in dva otoka v nežni mladosti. Bog ji daj večni mir! — V KANALU (Canale d'Isozo) je umrl tamošnji lekarnar gosp. Štefan Sauli. Dosegel je lepo starost 74 let. Bil je dober in pošten mož ter obče spoštovan. Naj mu sve-ti večna luč!

ŠVICARSKI LIST

je pisal koncem januarja:

“Na slovenskem ozemlju se uporniške skupine drže v predelih jugovzhodno od Ljubljane proti Kočevju in do čabra. Na tem ozemlju imajo v rokah popolno oblast. Njihove sile, ki so obdržale to ozemlje, dominirajo radi tega tudi na železniških progah Ljubljana-Trst in Ljubljana-Reka, katerih okupatorji ne morejo popolnoma zaščititi; često so prekinjene radi sabotaže. Borbenost in vojska sila upornikov še ni propadla. Ruski uspehi in dogodki v Severni Afriki so upor oživeli in mu vdahnili novih sil.”

Nadalje poroča, da je bilo v Tunisu zajetih tudi nekaj Jugoslovancev v nemški uniformi. To so seveda naši Gorenjci in štajerci, kateri so morali v Hitlerjevo armado. Dva fanta, eden 19, drugi 23 let star, sta povedala, da nosita nemško uniformo 6 mesecev. Bila sta v Neaplu, a v januarju so jih peljali v Tunis. Na tuniskem bojišču so morali naši fantje čistiti svet posut z minami.

SLOVENSKI DAN V SEVERNI AMERIKI

18. april, Cvetna nedelja, je bila razglašena kot slovenski narodni dan v Sev. Ameriki na poziv SANS (Slovenski Ameriški Narodni Svet). Po celi deželi so se tedaj naši rojaki zbirali in vsaka skupina po svoje skušala spomniti se trpeče domovine.

IZPRED VOJAŠKEGA SODIŠČA V LJUBLJANI

V januarju so bili obsojeni: VOLČJAK JOSIP, železničar 20 let star iz Brusnic; ZUPANČIČ AVUGST, 20 let, iz Dobrave pri Stični; RIFELJ FRANC, 40 let iz šent Petra; ti trije železničarji, med četniki. VIDMAR ALOJZ, 30 let, iz Vrtače pri Semiču; SKUŠEK SLAVKO, iz Gor. Lackenca, 17 let, in VERDNIK KAREL iz Slapega, orožnik. Obsojeni vsi v dosmrtno ječo.

ZAPLENJENA JE VSA IMOVINA

upornika ROMAVHA Petra pok. Petra in pok. Ivane Hafner, roj. v Admontu 20. maja 1898 in bivajočega prej v Ljubljani, Podlimbarskega ulica št. 27;

upornice KOS LEOPOLDINE, neznane-ga očeta in Kos Josipine, roj. v Idriji 6. novembra 1889 in bivajočega prej v Ljubljani;

upornika HRIBERNIKA FRICA živ. Jakoba in Terezije Demšar, roj. na Koroški Beli 17. julija 1913 in bivajočega prej v Ljubljani, Celovška cesta 50;

upornika MEDVEŠKA RUDOLFA, Jožefovega, roj. v Gorici 21. febr. 1908 in bivajočega prej v Ljubljani.

GROŽNJE NAPRAM UPORNIM JUGOSLOVANOM

London. — (UP) — Privatne vesti, ki so prispele 31. marca v London, zatrjujejo, da je šef nemške Gestapo, Heinrich

Himmler, zapovedal, da je treba brez-pojno in za vsako ceno, če ne drugače, s pomočjo strupenih plinov zatreti in uničiti vse ostanke jugoslovanskih upornikov in vse ljudstvo, ki z njimi simpatizirajo; preprečiti hočejo izbruh novih pomladan-skih uporov v zvezi s pričakovano zavez-niško invazijo v jugovzhodno Evropo. Nemci so baje podvojili svoje okupacijske sile v Jugoslaviji z namenom, da uporni-ke popolnoma iztrebijo.

Himmler je baje preprotoval vso Jugo-slavijo in izdelal primeren načrt za kam-panjo, ki naj zatre uporniško gibanje. Pravijo, da je naročil generalu Raderju, nemškemu vrhovnemu komandantu tega ozemlja, da mora za vsako ceno zadušiti ošišču sovražni pokret.

Jugoslovanska vlada v Londonu je pre-jela poročilo, da so Nemci že začeli svojo kampanjo smrti in da je bilo ustreljenih v mestu Janjice tisoč oseb. Himmler je poslal tri dodatne divizije — najbrže 15.000 mož — in tri brigade tankov na jugoslovansko ozemlje.

LJUBLJANČANI NOČEJO POPUSTITI

Časniška agentura Tass je dne 25. jan-uarja poročala nekatere podrobnosti o nervoznosti laške okupacijske oblasti v Ljubljani, o kateri smo nedavno poročali glasom agenture Reuter. Tass pravi, da so Italijani prav posebno ogorčeni nad mladi-no, katero obtožujejo posledne soudelež-be v ubojih okupatorske oblasti, češ, da dajajo zatočišče onim, ki so krivi takih ubojev. Ljubljansko Jutro je natisnilo dolgo tozadevno proklamacijo italijanskih oblasti.

V zvezi s tem je bila v Ljubljani zopet uvedena policijska ura od osmih zvečer do petih zjutraj.

GLASILO BORBENIH FRANCOZOV O BOJIH V JUGOSLAVIJI

List borbenih Francozov “France” pri-naša dne 19. februarja različne vesti iz Jugoslavije in poroča, da so “nekateri Nemci, živeči v Jugoslaviji, dobili odklo-panje železnega križa za zasluge v boju proti številčno močnejšim komunističnim silam.”

*

Nedaleč od Sarajeva — približno 80 kilometrov — je bila velika bitka med hrvaškimi “ustaši” in jugoslovanskimi gerilci, v kateri so bili Paveličevci popo-lnoma poraženi.

*

Iz Ankare javljajo, da je bil italijanski general Robotti odstavljen zaradi tega, ker je italijansko vojaštvo v Sloveniji in Dalmaciji izmenjavalo orožje za italijan-ske ujetnike. Tečaj je bil baje naslednji: italijanski vojaški revolver za enega ofi-cirja, lahke tank za 50 vojakov, top z mu-nizijo za častnika višjega reda itd.

(General Robotti je bil še pred nekaj meseci komandant v Ljubljani — vest o njegovi odstavitvi je dozdaj še nepotrjena)

NABOE PO GORENJSKEM

Kakor piše koroški nemški list, delajo Nemci na vse načine, da bi vpregli v svoj vojni voz čim več Slovencev. Kdor to odkloni je seveda brez usmiljenja zatrt. Vendar pa našim fantom ne zaupajo orožja, pač pa jih vlečejo na Nemško na delo. Takole citamo v navedenem listu, iz čigar poročila zveni zaskrbljenost Nemcev, ki se že zavedajo resne nevarnosti:

“V več delavskih taborih so se zadnje dni nabrale prve skupine vpoklicanih delavcev. Istočasno so se začeli nabori no-vih vojaških obvezancev.

“Skupine mladih mož odhajajo v tabo-rišča v Rajnu na službo dela. Obleženi so

v uniformo nemškega “Arbeitsdiensta”. Nemški Kreisfuehrer Oroszy je v nekem govoru dejal, da je zopet prišel čas ve-likih in težkih preizkušenj, kakor o pri-liki prve svetovne vojne; zopet gre za isto “staro tradicijo”. Govoril je tudi o nalogah, ki čakajo mladino Gorenjske ob njenem vstopu v vojsko; pezvani so na boj za evropsko kulturo proti boljševizmu.

Prvi vlaki delavskih obvezancev iz Go-renjske so že odšli v smeri proti severu, v taborišča nemškega “Reichsarbeits-diensta”.

IZ STAJERSKE

Jugoslovanski informacijski centrum posnema iz lokalnih nemških listov, ki po-ročajo dne 19. februarja iz uradnih vi-rov: “Poziv naslovljen kategoriji “Schutzangehoerige”, možem in ženam, v svrhu obrambe rajha, je povzročil precej nesporazumljenja in pomot. Osebe iz osvobojenega ozemlja spodnje štajerske in Gorenjske so “Schutzangehoerige” le, ako niso nemški državljani, a vseeno pri-stojni v kraje, nedavno priključene rajhu (okrajji Celje, Kranj, Maribor, Ptuj, Rad-gona).”

(Ta vest je presenetljiva, ako jo pri-merjamo z nemškimi izjavami, da Sloven-ci nismo Slovani, temveč Nemci, ter da je naša “sveta dolžnost” dajati svojo kri za nemški rajh. Nemci torej mobilizirajo v naših krajih ljudstvo, kateremu ni-ti sami ne priznavajo nemškega držav-ljanstva! — Op. JIC)

*

London, 22. marca (UP) — Podtalna poročila, ki so danes prispela v London, javljajo usmrtnih 50 jugoslovanskih tal-cev zaradi tega, ker so gerilci razstrelili važen most v bližini Ljubljane; ob tej pri-liki je bil ubit uradnik Gestape, več dru-gih pa je bilo ranjenih. Ukaz za ustrelit-vev talcev je izdala nemška oblast.

*

Tagespost od 1. februarja 1943 poro-ča, da je Heimatsbund povsod v Dolnji (slovenski) Štajerski priredil svečanosti ob priliki 10-letnice Hitlerjeve vlade.

OBSOJENI SO BILI

že lani od vojaškega sodišča v Ljubljani PETRIČ MARTIN, 26 let, iz Vipave; JUNC JOSIP, 21 let, iz Laz; SLAPNIKAR FRANC, 46 let, iz Vel. Iglarja; BARTOL ALOJZ, 33 let, iz Prečne; PEZ-DIRC MATIJA, 32 let, iz Gorenje pri Čr-nemlju; OKRSTIČ ZORKA, iz Brestovice, 18 let; PRATAK OLGA, 18 let, iz Rajhen-burga; SUSTERŠIČ ANTON, 29 let, iz Turjaka. Poslednji trije so bili ujeti in so v zaporu, ostali pa so na begu. Obsojeni so vsi v dosmrtno ječo radi prevratnega delovanja.

TUDI NA KOROŠKEM

ne mirujejo, tako je potočal 10. marca lon-donski radio v teku slovenskih in srbo-hrvaških oddaj za Jugoslavijo, da Sloven-ci tudi na Koroškem prizadevajo mnogo preglavic nemški oblasti. Koroški gau-leiter, Reiner, je pred kratkim v Celovcu ostro obsojal oni del prebivalstva, ki pod-pira sabotažo. Pritoževal se je tudi nad tem, da mnogo avstrijskih delavcev pod-pira slovenske upornike.

ZNAMENITI ANGLEŠKI PUBLICIST SETON WATSON,

ki je bil že pred davnim časom, ko je svoje članke še podpisoval “Scotus Via-tor”, trden prijatelj našega naroda, je zopet izjavil, da je dolg Angležev napram jugoslovanskemu narodu ogromno velik.

Izrazil je svojo nado, da bo Jugoslavija po zaključku te vojne obnovljena in prerojena, ter da bo "urejena na federativni bazi in v najtesnejšem sodelovanju z vsemi drugimi balkanskimi narodi."

IZ KOSTANJEVICE

Iz doslej znanih podatkov iz Krške doline smo bili že precej na jasnem, kod teče meja med zgrabljivima sosedoma. Raka, Leskovec, Cerklje, čatež so pod nemškimi škornjem, Sv. Križ in Kostanjevica ter Škocjan so pod italijanskim manganom. Na osnovi obsodb vojaškega sodišča, po poročilu v Jutru dobimo potrjeno to mnenje. Obsojeni so bili v Ljubljani: Istoimenska BUTARA FRANC, oba iz Cerkelj in bivajoča v Sv. Križu; COLARIČ ALOJZIJ, iz Slinovic pri Kostanjevici. Vsi trije so med četniki in seveda dosmrtno ječe še ne sedijo, ker jih niso še ujeli.

LISICA ZVITOREPKA

Zvitorepka je dejala Lakotniku: "Vstani in se poberi; s tvojo krvjo se nočem omadeževati, četudi si me vedno grdo dolžil črnih hudobij — več pa tudi ne zahtevam!"

Burno priznanje je završelo na okrog in trume lisičinih prijateljev so se zgrinile okoli zmagovalke; vsi križem so ji čestitali, a posebno prisrčno so jo pozdravljali njeni sorodniki: Dremuh in Dremuš, bober in vidra Ribojela. Pa tudi drugi, ki ji dosihdob niso bili prijazni, so prihiteli tiskati ji roko: kuna, podlasica, ververica, šišmiš in še nebroj drugih se ji je prišlo laskat in dobrikat. Je pač tako na svetu: kdor je srečen, ima prijateljev na izbiro, kdor pa v nesrečo zabrede, ga še pes ne povoha! Tudi zdaj se je pokazala ta žalostna resnica. Vsakdo se je silil v bližino zmagovalke, ki jo je obsevalo solnce sreče, hoteč se tudi maliko pogreti, seveda na stroške premaganega volka.

Zvitorepka se je s hladno vzvišenostjo zahvaljevala na vse strani. Sredi svojih častilcev je zmagovalno stopala pred prestol in se samozavestno poklonila kraljevi dvojici.

Kralj Miroljub pa je izpregovoril s svečanim glasom: "Zvitorepka, častno si branila svojo stvar, borila si se, kakor se spodobi junakom! Zato ti oprostim sleherni krivdo in nikakšne kazni se ti ni treba bati! A vse drugo uredimo tedaj, ko se Lakotnik zopet izliže."

IZ TREBNJEGA

Obsojena sta bila tudi PLANINSEK JOSIP, 22 let, iz Breze; KREVS LEOPOLD, iz Ponikve, 23 let. Oba na begu.

OBISKAL NAS JE Č. G. LUDVIK PERNIŠEK iz Junina de los Andes. Imel je 20. jun. mašo na Avellanedi in doživel po 13 letih spet slovensko petje pri maši. Rojaki so mu pripravili nato tudi družaben obed za katerega sta poskrbela g. Bojnec in g. šeruga.

Popoldne je bil č. g. Ludovik tudi na Paternalu in je imel nagovor pri molitvi. Bil je tudi na prireditvi Slov. Doma.

LJUBLJANA IMA NOVEGA KOMISARJA. Grazioli ni mogel ukrotiti Slovencev. Sedaj bo poskusil to grdo delo Giuseppe Lombrassa. Upamo, da mu bodo kmalu pokazali kam spada.

LISICA — ZDRAVNICA

Zvitorepko je na kraljevem dvoru nekaj dni po dvoboju še vse poveljevalo, ali polagoma je jela tudi njena slava otemnjavati. Kralja se je namreč zopet lotila čemernost in otožnost; njegova stara bolezen ga je obšla, po glavi mu je vrtilo in ga zbadalo tako silno, kakor še nikoli. A če se nad glavo vladarjevo zbirajo temni oblaki, odkod se naj neki razširjajo žarki milosti nad podložniki? In veljakom, ki so v svojem srcu še vedno jezo kubali na Zvitorepko, je začel greben vnovič rasti. Obirali so jo spočetka bolj potihoma, češ, njena povest o čudotvornem prstanu je od kraja do konca zlagana, ali pa je lisica dragulj, ki bi mogel ozdraviti kralja, nalašč skrila, da se sama z njim okoristi. Črez nekaj dni so Zvitorepkini najhujši sovražniki že javno začeli zbadati lisico.

A Zvitorepka je hotela za vselej sovražnikom jezike zavezati in vrhu tega doseči popolno slavo in največje kraljevo priznanje. V to svrhu si je osnovala zvihta buča nov načrt. Prosila je kralja, ali sme stopiti pred njegovo posteljo, ker ga hoče ozdraviti in mu za vselej pregnati mučno bolezen.

Miroljub veli lisici, naj vstopi, in jo nezaupno ogovori: "Ti torej praviš, da me moreš ozdraviti? Pa kdo bi ti verjel, 'Milostni kralj in gospod', odvrne Zvitorepka; 'ako bi bilo treba življenje žrtvovati za Vaše zdravje, z največjim veseljem bi to storila! Le verjemite; v

trih dneh boste zdravi kakor riba v vodi, samo če storite, kar Vam nasvetujem!"

"Ako res veš za zdravilo moji bolezn, Zvitorepka, kakaj me pa nisi že poprej ozdravila?" vpraša Miroljub.

"Saj sem sele te dni zvedela, kaj bo gotovo pregnalo Vašo bolezen!" odgovori Zvitorepka. "Takoj drugo jutro potem, ko sem v dvoboju dopričala svojo nedolžnost, sem se napravila na pot, da poiščem čarobni prstan, ki ga je zapravil Belin. Po gozdu blodeč mi pride naproti starček, s sivo, do prsi segajočo brado. Lepo ga pozdravim in povprašam, ali ni videl kje tak in tak prstan. 'I kajpak, videl sem ga, videl,' mi odgovori, 'saj sta mi ga kazala oven in pa Plahun, ki sem ju srečal ne dolgo tega tamle ob potoku!'"

"Torej prstan, tisti bajni prstan, ki ozdravi vsakega bolnika, si zopet našla?" vzklikne kralj, veselo presenečen.

"Žal, da Vam moram sporočiti prebridko novice: prstan je izgubljen, in sicer najbrž za vse večne čase. Starček mi je pravil, da je hotel Plahun s čarobno dragotino zbežati, toda Belin ga je še pravočasno zgrabil za vrat. Ko sta se ruvala, je odletel prstan na tla in se zatrekljal naravnost v vodo. Hipoma je z hlastnila velika riba po njem in je z draguljem odplavala. Ko mi je starček to povedal, sem zagnala silen plač. On me je ljubeznivo tolažil, jaz pa sem mu ihté razložila, kako velike vrednosti bi bil prstan za Vas, o moj kralj! A starček mi je zopet obudil upanje, rekoč: 'Ej, če si ne želiš drugega, kakor da okreva tvoj kralj, utegnem ti tudi jaz pomagati!' In res, starček mi je natančno razložil Vašo bolezen in takoj sem spoznala, da zna mož več ko hruške peči."

"Če boš človeško učenost prodajala, že ne bo nič prida!" zamomlja kralj nejevoljno.

Toda lisica se ne dá zmotiti in nadaljuje: "Starček me je poučil, da Vam tiči bolezen v glavi. Tam Vas ščiplje in zbada in vrta neprestano, a včasih Vas tako neusmiljeno popade, kakor bi Vam kdo oster meč porinil skoz glavo od ušesa do ušesa. Tole mazilo," dá lisica, pomolivši kralju zavezan lonček, "tole mazilo mi je dal starček in mi naročil, da jemorate použiti, preden Vas začnem zdraviti."

Miroljubu se je zbudilo zaupanje do lisice, ko je slišal, kako natančno mu opisuje bolezen; zato je nestrpno vzkliknil: "Le daj mi lonček sém, Zvitorepka; roč-no polížem tvoje zdravilo!"

(Dalje sledi)

TIENDA "LA PALMA"

Vse potrebno za perilo in razne potrebščine za moške, ženske in otroke!

Ne bo Vam žal, če se oglasite.

JOSIP BOŽIČ

GÜIFRA 1462

PIÑEYRO

HOTEL IN RESTAVRACIJA "PACIFICO"

ANTON BOJANOVIC

CHARCAS 767-9

Telef. 31-8788.

Blizu Retira!

V centru mesta!

JMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA
FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021

Telef. 51-5184.

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

PERU 832

U. T. 34 - 3405

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires prvi slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327-31
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

Krščanska socijalna načela

ČLOVEK NI BLAGO.

Tole pa se nanaša na bogatine in gospodarje: ne smejo imeti delavcev za sužnje, pravičnost zahteva, da v njih spoštujejo dostojanstvo osebnosti, zlasti ker je poveščana s posebnim znamenjem krščanstva. Koristno delo (rokodelstvo ali obrt) ni človeku v sramoto, ampak v čast, bodisi če poslušamo naravno pamet ali krščansko modroslovje, ker nudi pošteno možnost, ohraniti si življenje. *Sramotno in nečloveško pa je, če kdo ljudi zlorablja kot blago, za dobiček, ter jih ne ceni višje, kakor toliko, kolikor premorejo s svojimi mišicami in močmi.* Enako je zapovedano, da se je treba ozirati na verske dolžnosti in duševno izobrazbo proletarcev. *Zato je dolžnost gospodarjev, da ukrenejo, da more delavec primerno dobo časa posvetiti svojemu verskemu čutu, da se človeka ne sme izpostavljanjati vabam pokvarjenosti in mikom greha; da se ga na noben način ne sme odvracati od skrbi za dom in od ljubezni do varčevanja. Istotako se mu ne sme nalagati več dela, kakor utegnejo prenesti njegove moči, in ne take vrste dela, ki bi ne bilo v skladu z njegovo starostjo in spolom. Med mnogoštevilnimi dolžnostmi gospodarjev pa se odlikuje ona, da se mora dati vsakemu, kar je pravično.* Res je treba preudariti mnoge stvari, da se pravično določi mera plačila, toda na splošno naj se spominjajo bogatini in gospodarji, da nobeno božje ne človeško pravo ne dovoljuje stiskati radi lastne koristi siromake in uboge in iz tuje bede skušati doseči dobiček. Ogoljufati pa koga za pristojno plačilo, je velik zločin, ki glasno kliče v nebo po maščevalni jezi. "Glejte plačilo delavcev . . . , ki ste ga vi poneverili, vpije in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojnih trum" (Jak. 5, 4). Končno naj se bogatini vestno varujejo, da nikakor ne škodujejo prihrankom proletarcev ne s silo, nez zvižajo, ne z obrestnimi prevarami in sicer to toliko bolj, ker oni niso dovolj zaščiteni pred krivico in nasilnostjo, in je njih imetek toliko bolj nedotakljiv, kolikor manjši je.

"Sramotno in nečloveško pa je, če kdo ljudi zlorablja kot blago, za dobiček, ter jih ne ceni višje, kakor toliko, kolikor premorejo s svojimi mišicami in močmi". Pravična in umestna je ta obsodba papeževa.

Poglejmo delovno žival. Ona prejme samo del tega, kar je s svojim delom zaslužila, in sicer nadomestilo za izrabljene moči. Ona dobi zdravo in zadostno hrano, da ostane popolnoma pri moči. O kmetu, ki bi pustil, da

njegova delovna živina postane mršava, bi po pravici rekli, da je slab gospodar. Konju dajo zdrav, zračen hlev, snažno gorko steljo, odejo, sleherni dan ga očedi, skrbe, da je dobro podkovan in če zboli, mu skrbno strežejo, pokličejo živinozdravnika in se varujejo, da ga ne bi s prehudim delom ugonobili. Kaj več delovna žival ne dobi; plače namreč ne dobi nobene.

Podobno je bilo s sužnji. Vendar je krščanski pravni zakon zahteval, dokler se mu ni posrečilo suženjstvo sploh odpraviti, da so ga spoštovali kot človeka, ki ima neumrjočo dušo. Dolžni so bili gospodarji, da so jim dovolili ženitev ter skrbeti tudi za ženo in otroke. Dolžni so bili tudi, da jih niso ovirali v izvrševanju verskih dolžnosti.

Hišni posli dobe hrano in stanovanje in kjer vladajo še lepe stare navade, tudi obleko. Pravico imajo tudi, da se jim dovoli potreben čas za cerkev. Je-li to vse, kar jim mora delodajavec nuditi? Vsaka služkinja bi pač zelo začudeno pogledala, če bi komu padlo v glavo, da bi rekel, da je to dovolj. Po pravici zahteva tudi plačilo za svoje delo, kajti vse drugo so samo pogoji, da sploh more delati.

Podobno je to na deželi, kjer še vladajo normalne razmere med delavcem in delodajavcem. Delavec običajno v naravnih pridelkih dobi to, kar potrebuje za potrebno hrano zase in za družino, in nikomur niti na misel ne pride, da je s tem stvar urejena, ker ima poleg tega delavec tudi pravico do svoje plače. In odtegovanje te plače se prišteva med vnebovpajoče grehe.

Povsem drugačna slika je pri tako imenovanih industrijskih in drugih delavcih. Tu se ravna plača po liberalnih gospodarskih načelih ponudbe in povpraševanja. Kar se tu imenuje plača, ni samo plača sama zase, ampak je vključena tudi hrana in stanovanje. In če je ponudba velika, tedaj pade ta plača tako nizko, da kot plačilo ne ostane niti toliko, kolikor je najbolj nujno potrebno za skromno hrano in stanovanje. V takih slučajih je delavec na slabšem kot delovna živina ali kakor suženj v prejšnji dobi. Njegovo stanovanje je večkrat slabše kakor hlev dobro oskrbovanega konja, in plača za hrano in obleko niti toliko ne znaša, kolikor zahteva delovna živina od svojega kmetskega gospodarja, da mu dela.

In če pristavimo, da je takih slučajev na tisoče in tisoče, moremo li reči, da papeževa sodba nima podlage?

S POŠTENIMI ITALIJANI JE SPRAVA MOŽNA

12. marca je imel iz Bostona naš rojak nagovor Slovincem v demovini, v katerem je navedel zanimive besede iz angleško pisanega članka v italijanskem protifašističnem listu "Il Mondo", v katerem podaja neki O. B. svoje misli o knjigi ameriškega državnika Clissolda "Slovinci hočejo živeti". Takole pravi C. B.:

"Mi protifašistični in protinacionalistični Italijani ne moremo čitati o krivicah, ki jih trpe naši vzhodni bratje (Slovinci) brez resničnega ginjenja in globokega sočutja napram junaškemu ljudstvu v Sloveniji. Njihovi sovražniki so tudi naši sovražniki. Kadar pride čas za obračun, mi ne bomo zadnji, ki bomo priznali, da so Slovenci trpeli krivico in se jim mora krivica popraviti. Gospod Clissold se bori za dobro stvar. Slovenska stvar je jasna in pravična. Pravica Slovencev do samostojnega narodnega življenja je sama po sebi razvidna in je ni treba šele dokazovati in upravičevati s tega ali onega stališča Slovencev v preteklosti."

"Pisatelj vrstic ve sam zelo dobro, kaj so Slovenci trpeli pod udarci fašizma in nacionalizma. Bil je sam priča in je na lastne oči videl, kako so bili Slovenci

preganjani v Trstu, Gorici in na Krasu. Ko je bral Clissoldov opis slovenskega trpljenja pod fašisti, in zlasti pod Nemci po okupaciji Jugoslavije, smatra še vse bolj za dolžnost vsakega trezno mislečega Italijana, da pomisli in premisli, do kakšnih strahot vodi grabežljivi nacionalistični imperializem. Ta pisatelj je prepričan, da bo med drugimi bremenii, ki jih bo zapustil fašizem bodočim italijanskim rodovom, tudi sovražstvo sosednih narodov, ki jih fašizem zdaj zatira. Pisatelj se zaveda, da ni majhna stvar, ako na tem mestu prosi Slovence, naj skušajo biti pravični in objektivni, ko razmišljajo o svojem bodočem razmerju do Italijanov. Toda vendar jih prosi, ne radi Italije, pač pa radi tega, da bo mogoče najti trajno rešitev sosedstvenega vprašanja med obema narodoma."

"Slovinci in njihovi prijatelji naj vedo, da so na svetu tudi Italijani, ki so v ostri opoziciji proti fašizmu in nacionalizmu. Ti in taki bodo v bodočnosti sosedje Slovencev. Slovenci naj tudi vedo, da so bili celo v časih najhujšega nacionalizma v Italiji pošteno misleči Italijani, tako tudi med svetovno vojno, ki so pogumno dvigali svoj glas v obrambo ogroženega prava jugoslovanskih narodov. Med njimi je bil zlasti Gaetano Salvemini — sedaj živi ta

mož med nami na svobodnih ameriških tleh, — ki je pokazal s svojo mogočno avtoriteto, kako je treba rešiti na pošten način slovensko-italijanske probleme. Radi tega so mu italijanski nacionalisti tistih časov vzdeli zasmehljiv pridevek "Slavemini". Mislimo, da je mož sprejel ta vzdevek kot svoj častni priimek."

Članek nadaljuje: "Če bi se nadaljevala trenja med Italijani in Slovenci, bi bilo to ne samo v škodo obeh narodov, ampak bi najbolj koristilo skupnemu sovražniku obeh, to je Nemcem. Mi ne vidimo nobenega vzroka, zakaj naj bi obstajal kak italijansko-slovenski problem. Rešitev medsebojnih vprašanj bo morala biti po tej vojni še toliko lažja kot bi bila po zadnji. Mi upamo, da bo nova Evropa na en ali drugi način nekaka federacija svobodnih narodov. Državne meje bodo označevale samo ločitveno črto med ozemlji raznih upravnih enot. Ko se bodo meje tako določevale, ne bo več treba jemati v poštev strateških pomislekov. V pogledu ekonomskega vprašanja prav tako upamo, da državne meje ne bodo tisto, kar so bile doslej, namreč bolj carinski okopni jarki, ko kaj drugega.

"Zraven tega upamo, da bo dohod do velikih evropskih pristanišč prost za vse narode. V takih okoliščinah pač ne bo

“SLOVENSKA KRAJINA”

Opozarjamo društvene člane, da je za prejem socialne podpore v slučaju bolezni treba predložiti potrdilo pristojnega zdravnika. Brez tega je treba s pričami dokazati bolezen.

Opozarjamo rojake in posebno člane, da naj nikar ne pozabijo, da so svojemu društvu dolžni ne le članarino, temveč tudi moralno podporo. Ker so nekateri rojaki menda na delu, da proti društvu “Slovenska Krajina” širijo nerazpoloženje. Nič nimamo proti temu, če se združijo evangeličani in ustanovijo tudi svoje društvo. Celo prav je to in ne bo nobenega nesporazuma med nami, temveč plemenita tekma bo naše in njihovo društvo dvigalo v socialnem in kulturnem delu. Nikakor pa ni dostojno in še manj bratsko ščuvati proti društvu, ki je že toliko dokazov podalo za skupno dobrobit. Vsi člani dokažite torej v sedanjem trenutku svojo trdo zavest skupdržanja!

JUGOSLOVANSKI KONGRES

se bo vršil v Montevideu v dneh od 9—11. julija. Radi nesmiselnega nastopa nekaterih jugoslovanskih skupin na vseslovenskem kongresu v Montevideu, ki so na nevreden način govorili o Draži Mihajloviču, se bodo v istem mestu zbrali resnični jugoslovanski patrioti, da dokažejo svetu, kaj je resnično mnenje Jugoslovancev.

Tega kongresa se bodo vdeležili zastopniki naših organizacij iz Argentine, Čile, Brazila, Paragvaya, Perú in Uruguaya. Organizacija kongresa ima v rokah Narodna Obrana.

POZIV JUGOSLOVANSKEMU ŽENSTVU

Narodna Obrana je začela intenzivno akcijo, da čim bolj na široko razmahne domoljubno zavest med rojaki. Ker je žena tista, ki sadi v srcu mladine cvetko ljubezni do vsega dobrega in tudi do domovine, zato je JNO naslovila na žene in dekleta klic, da naj se organizirajo za smeterno delo, ki naj pridobi čim več simpatij za našo domovino. Tudi s svojimi rokami naj delajo za to, da bomo imeli kaj v rokah v trenutku, ko bo mogoče nesrečni izstradani in goli domovini pomagati. Zatorej naj vsa naša društva v svojih okriljih delajo za to. J.N.O. ima na razpolago volno, iz katere bi mogle dekleta in žene plesti v ta namen. Treba se je torej prijaviti na J.N.O., ulica Santiago del Estero 629, Buenos Aires.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

težko potegniti državne meje tako, DA SE BODO KRILE Z NARODNIMI MEJAMI. Pač torej ne bo več mogoče dopustiti, da bi STRNJENE MNOŽICE ENEGA NARODA PRIŠLE POD VLADO TUJE DRŽAVE. In če bi kljub temu prišle kake narodnostne manjšine pod tujo vladno na ozemlju mešanega prebivalstva, ne bo pretežno tako urediti, da se popolnoma zavarujejo kulturna in narodnostna prava manjšin.”

Članek zaključuje: “Ako naši slovenski prijatelji v načelu sprejemajo to naše stališče, se nam zdi, da bi mi, proti-fašistični Italijani, in Slovenci v izgnanstvu lahko mnogo doprinesli k skupni stvari, ako bi v medsebojnih razgovorih razmislili svoje skupne probleme in predložili svoja dognanja na primernem mestu, kadar pride čas za to. In če so Slovenci voljni, jim mi prav radi damo prostora v našem listu (“Il Mondo”), da izrazijo svoje vidike in od svoje strani dajo nasvete za pravično rešitev problemov, ki obstojajo med našima dvema narodoma.”

OBSODBA NACIZMA IZ VATIKANA

Iz ameriškega lista povzamemo izveček poročila o radijskem govoru iz vatiškanske postaje, ki je bil razglašen v nemškem jeziku in torej nesporno meri naravnost na Nemce. Seveda bi bilo treba podobno povedati tudi po italijansko. Takole je govoril:

Dandanes smatrajo vojno za ugodno priliko za vse mogoče krutosti, tako na primer:

1. za preganjanje vere, ko so v tej vojni zatrli že toliko samostanov in redovnih hiš, zaprli že toliko cerkva in verskih šol;
2. za nečloveško zaslužjevanje osebne svobode, kakor ni bilo še nikoli poprej slišati;
3. za deportiranje tisočev v tujino na prisilno delo;
4. za pobijanje krivcev in nekrivcev brez vsakega razločka;

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431
Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2560.

AMARO

MONTE CUDINE

AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

BELGRANO 2280

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894
Buenos Aires

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE
Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja
spretnega advokata

Víctor E. Clement

ABOGADO

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253

5. za uničevanje kulturnih vrednot starih cela stoletja;

6. za neodpustljivo tiranstvo nad človeškimi bitji, zlasti nad šolsko in akademično mladino v prilog države, ki hoče biti absolutna in se ne zmeni za nikake božje postave.

Speaker je končno povzel vsebino svoje oddaje v naslednjih besedah: Jasno se opaža v današnjem svetu popolno pomanjkanje gospodarske, politične, socialne in moralne ustaljenosti in discipline. Na njeno mesto je stopila skrajna zaverovanost v nižje človeške nagone in telesno počutnost. Nič več ni trdnih načel in globokih prepričanj. Papež vse to vidi in dviga svoj svarični glas s protestom proti vsemu temu. Predvsem pa sam trpi ob mukah trepih ljudstev.

Notica v listu zaključuje s temile besedami: Ta radijska oddaja se je vršila v torek na dan pete obletnice, odkar je Pij XII. zasedel papeški prestol.